Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2025/62

17.1.2025

SKLEP KOMISIJE (EU) 2025/62

z dne 23. oktobra 2024

o shemah pomoči SA.56908 (2023/C) (ex 2020/N) – Podaljšanje in sprememba sheme za bioplin, ki je namenjen za uporabo kot motorno gorivo na Švedskem, in SA.56125 (2023/C) (ex 2020/N) – Podaljšanje in sprememba sheme SA.49893 (2018/N) – Oprostitev davka za bioplin in biopropan iz neživilskih virov, namenjena za proizvodnjo toplote, ki ju izvaja Švedska

(notificirano pod dokumentarno številko C(2024) 7313)

(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1), točka (a), Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima določbama ([1]), in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

(1) Švedska je po stikih pred priglasitvijo Komisiji 1. aprila 2020 v skladu s členom 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) priglasila podaljšanje in spremembo sheme oprostitve davka za bioplin, ki je namenjen za uporabo kot motorno gorivo (v nadaljnjem besedilu: shema za motorno gorivo), ter podaljšanje in spremembo sheme oprostitve davka za goriva iz obnovljivih virov za proizvodnjo toplote (v nadaljnjem besedilu: shema za gorivo za ogrevanje) (v nadaljnjem besedilu skupaj: shemi).

(2) Komisija je shemo za motorno gorivo prvič odobrila leta 2003 ([2]). Nato jo je večkrat podaljšala in odobrila kot pomoč, združljivo z notranjim trgom. Zadnji sklep o odobritvi podaljšanja v zadevi SA.43302 (2015/N) ([3]) je temeljil na smernicah o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014–2020 (v nadaljnjem besedilu: smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo) ([4]) ter je veljal do 31. decembra 2020 ([5]).

(3) Komisija je shemo za gorivo za ogrevanje prvič odobrila leta 2007 ([6]). Nato jo je večkrat podaljšala in odobrila kot pomoč, združljivo z notranjim trgom. Zadnji sklep o odobritvi podaljšanja v zadevi SA.49893 (2018/N) ([7]) je temeljil na smernicah o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ter je veljal do 31. decembra 2020 ([8]).

([1]) UL C 1921, 5.3.2024, str. 1.
([2]) Sklep Komisije z dne 11. novembra 2003 v zadevi N 480/02 – Švedska – Znižanje trošarine v korist ogljično nevtralnega goriva (UL C 33, 6.2.2004, str. 8).
([3]) Sklep Komisije z dne 14. decembra 2015 v zadevi SA.43302 (2015/N) – Švedska – Oprostitve davka za bioplin, ki je namenjen za uporabo kot motorno gorivo (UL C 241, 1.7.2016, str. 6).
([4]) UL C 200, 28.6.2014, str. 1.
([5]) Komisija je s sklepom z dne 14. decembra 2020 v zadevi SA.59125 (2020/N) – Švedska – Povečanje proračuna za shemo SA.43302 (2015/N) – Oprostitve davka za bioplin, ki je namenjen za uporabo kot motorno gorivo (UL C 41, 5.2.2021, str. 12) odobrila povečanje proračuna sheme za motorno gorivo.
([6]) Sklep Komisije z dne 22. junija 2007 v zadevi N 866/06 – Švedska – Oprostitev davka; nekateri obnovljivi viri energije pri proizvodnji toplote (UL C 220, 20.9.2007, str. 2).
([7]) Sklep Komisije z dne 19. julija 2018 v zadevi SA.49893 (2018/N) – Švedska – Podaljšanje sheme SA.35586 (2012/N) – Oprostitve davka; nekateri obnovljivi viri energije pri proizvodnji toplote (UL C 127, 5.4.2019, str. 1).
([8]) Komisija je s sklepom z dne 14. decembra 2020 v zadevi SA.59126 (2020/N) – Švedska – Povečanje proračuna za shemo SA.49893 (2018/N) – Oprostitve davka za nekatere obnovljive vire energije pri proizvodnji toplote (UL C 41, 5.2.2021, str. 12) odobrila povečanje proračuna sheme za gorivo za ogrevanje za leti 2019 in 2020.

(4) Komisija je 18. oktobra 2019 in 19. junija 2020 prejela pripombe nemškega proizvajalca biometana Landwärme GmbH (v nadaljnjem besedilu: Landwärme) glede morebitnega prekomernega nadomestila za danske proizvajalce bioplina zaradi kumulacije danske podpore proizvajalcem bioplina ([9]) in švedske oprostitve davka za bioplin.

(5) Komisija je 29. junija 2020 sprejela Sklep C(2020) 4487 final in Sklep C(2020) 4489 final o odobritvi spremembe in podaljšanja sheme za motorno gorivo (SA.56908 (2020/N)) in sheme za gorivo za ogrevanje (SA.56125 (2020/N)) do 31. decembra 2030 (v nadaljnjem besedilu: sklepa iz leta 2020) ([10]), ([11]).

(6) Družba Landwärme je 13. oktobra 2020 pri Komisiji vložila pritožbo zoper Kraljevino Švedsko, v kateri je trdila, da je kumulacija pomoči, dodeljene na Švedskem v okviru shem, in drugih pomoči, ki so jih proizvajalcem plina dodelile druge države članice, povzročila prekomerno nadomestilo.

(7) Splošno sodišče je 21. decembra 2022 na podlagi ničnostne tožbe družbe Landwärme sklepa iz leta 2020 razglasilo za nična iz postopkovnih razlogov, ne da bi v zadevah vsebinsko odločilo ([12]).

(8) Splošno sodišče je ugotovilo, da je družba Landwärme Komisiji 18. oktobra 2019 in 19. junija 2020 predložila informacije, ki so se nanašale predvsem na sheme pomoči za podporo proizvodnji bioplina na Danskem. Družba Landwärme je zlasti predložila študijo, v kateri so predstavljene različne oblike podpore za bioplin, podpore za proizvodnjo in spodbud za povečanje povpraševanja, kot so znižanja davkov. Trdila je, da te različne sheme podpore lahko sočasno obstajajo v različnih državah članicah in da bi zaradi take kumulacije pomoči, ki bi jo dodelile različne države članice, nadomestilo za proizvajalce bioplina v drugih državah članicah lahko bilo prekomerno, če bi prodajali bioplin na Švedskem. Družba Landwärme se je izrecno sklicevala na pomoč, ki sta jo dodelili Danska in Švedska ([13]).

(9) Splošno sodišče je priznalo, da so upravičenci švedske sheme kupci bioplina na Švedskem. Znižanja davkov ne bi vplivala na proizvodne stroške bioplina, bi pa posredno koristila tudi proizvajalcem bioplina, ki izvažajo na Švedsko, saj bi lahko zaradi oprostitev davka prodajali bioplin po končni ceni, ki bi lahko bila konkurenčna ceni zemeljskega plina ([14]).

(10) Splošno sodišče je menilo, da bi morala Komisija v svoji presoji in na podlagi informacij družbe Landwärme upoštevati sporno kumulacijo pri vse večjem uvozu bioplina na Švedsko iz nekaterih držav članic ([15]). Vendar je Komisija po mnenju Splošnega sodišča v sklepih, ki so bili razglašeni za nične, kumulacijo iz različnih shem ocenila le na nacionalni ravni. Če je presoja Komisije v zvezi s sporno kumulacijo in s tem v zvezi z vprašanjem neobstoja prekomernega nadomestila nepopolna, to po mnenju Splošnega sodišča kaže na obstoj resnih težav. To se je štelo za povezano s presojo sorazmernosti pomoči ([16]).

([9]) Sklep Komisije z dne 14. novembra 2013 v zadevi SA.35485 (2012/N) – Danska – Pomoč za vse oblike uporabe bioplina – A (UL C 292, 4.9.2015, str. 3); Sklep Komisije z dne 16. decembra 2015 v zadevi SA.36659 (2013/N) – Danska – Pomoč za vse oblike uporabe bioplina – B (UL C 241, 1.7.2016, str. 2).

([10]) Sklep Komisije z dne 29. junija 2020 v zadevi SA.56908 (2020/N) – Podaljšanje in sprememba sheme za bioplin, ki je namenjen za uporabo kot motorno gorivo na Švedskem (UL C 260, 7.8.2020, str. 4), in Sklep Komisije z dne 29. junija 2020 v zadevi SA.56125 (2020/N) – Oprostitev davka za bioplin in biopropan iz neživilskih virov, namenjena za proizvodnjo toplote (UL C 260, 24.7.2020, str. 2).

([11]) Komisija je s sklepom z dne 29. junija 2021 v zadevi SA.62941 (2021/N) – Švedska – Sprememba oprostitev davka za biogoriva in bioplin na Švedskem – SA.55695, SA.56125 in SA.56908 (UL C 46, 28.1.2022, str. 2) odobrila razširitev obsega upravičencev na podjetja, ki 31. decembra 2019 niso bila podjetja v težavah, vendar so to postala med 1. januarjem 2020 in 30. junijem 2021.

([12]) Sodba Splošnega sodišča z dne 21. decembra 2022, Landwärme GmbH/Evropska komisija, T-626/20, ECLI:EU:T:2022:853.

([13]) ECLI:EU:T:2022:853, točke 31 in 71 do 75.

([14]) ECLI:EU:T:2022:853, točka 25.

([15]) ECLI:EU:T:2022:853, točki 97 in 98.

([16]) ECLI:EU:T:2022:853, točka 99.

(11) Splošno sodišče je menilo, da bioplin, za katerega so bili dodatni proizvodni stroški v primerjavi z zemeljskim plinom kriti, ni primerljiv z bioplinom, za katerega dodatni proizvodni stroški še niso bili kriti ([17]). Tudi v primeru prekomernega nadomestila bi to lahko bil objektiven razlog za davčno razlikovanje med bioplinom, za katerega je bila dodeljena proizvodna pomoč, in bioplinom, za katerega navedena pomoč ni bila dodeljena ([18]). Splošno sodišče je ugotovilo, da niti načelo prepovedi diskriminacije niti člen 110 PDEU ne nasprotujeta temu, da se pri presoji prekomernega nadomestila upošteva sporna kumulacija, kar pomeni, da njena opustitev v analizi kaže na obstoj resnih težav ([19]).

(12) Splošno sodišče je ugotovilo, da presoja združljivosti sheme z notranjim trgom na podlagi člena 107(3), točka (c), PDEU ob upoštevanju načela prepovedi diskriminacije in člena 110 PDEU pomeni resne težave v zvezi z morebitnim prekomernim nadomestilom, ki bi lahko izhajalo iz sporne kumulacije. Ugotovilo je, da bi morala Komisija te težave preučiti v formalnem postopku preiskave med presojo prekomernega nadomestila, namesto da je sprejela izpodbijana sklepa na koncu prehodnega postopka pregleda ([20]).

(13) Komisija je z dopisom z dne 30. januarja 2024 obvestila Švedsko, da je v zvezi s shemama sklenila sprožiti postopek iz člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije.

(14) Sklep Komisije, da sproži postopek (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka), je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ([21]). Komisija je vse zainteresirane strani pozvala, naj predložijo pripombe.

(15) Švedska je svoje pripombe v zvezi s sklepom o začetku postopka poslala 5. marca 2024. Komisija je prejela pripombe šestih zainteresiranih strani. Posredovala jih je Švedski in ji dala možnost odgovora; njene pripombe so prispele z dopisom z dne 6. maja 2024.

(16) Švedska je dodatne informacije predložila 31. maja 2024 ter 2. in 11. oktobra 2024.

(17) Švedska se izjemoma strinja, da se odpove pravicam iz člena 342 PDEU v povezavi s členom 3 Uredbe št. 1/1958 ([22]) ter da se ta sklep sprejme in priglasi v angleškem jeziku.

2. PODROBEN OPIS SHEM

2.1 Pravna podlaga, oblika pomoči in cilj

2.1.1 *Pravna podlaga in oblika pomoči*

(18) Pravna podlaga zadevnih shem je švedski zakon (1994:1776) o trošarinah za energijo. Švedska trošarina je sestavljena iz dveh delov: davka na energijo in davka na ogljikov dioksid (CO_2).

(19) Pomoč, kot jo je Komisija odobrila v sklepih SA.43302 in SA.49893, je bila dodeljena v obliki popolne oprostitve davka na energijo in CO_2 v korist

(a) bioplina iz živilskih in neživilskih virov, ki je namenjen za uporabo kot motorno gorivo, ter

(b) bioplina in drugih biogoriv iz živilskih in neživilskih virov, ki se uporabljajo za ogrevanje (skupaj opredeljeno kot „oprostitve davka“).

([17]) ECLI:EU:T:2022:853, točka 105.
([18]) ECLI:EU:T:2022:853, točka 122.
([19]) ECLI:EU:T:2022:853, točke 110, 112 in 126.
([20]) ECLI:EU:T:2022:853, točka 127.
([21]) Glej opombo 1.
([22]) Uredba št. 1 o določitvi jezikov, ki se uporabljajo v Evropski gospodarski skupnosti (UL 17, 6.10.1958, str. 385).

2.1.2 *Priglašene spremembe shem, odobrenih s sklepoma SA.43302 in SA.49893*

(20) Švedska je priglasila (i) podaljšanje shem do 31. decembra 2030 (samo v zvezi z bioplinom za shemo za gorivo za ogrevanje), (ii) izključitev bioplina iz živilskih virov in (iii) vključitev biopropana iz neživilskih virov poleg bioplina iz neživilskih virov. Da bi uvedla te spremembe, je spremenila veljavno zakonodajo. Nove določbe so začele veljati 1. januarja 2021.

(21) Bioplin pomeni plinasto gorivo, proizvedeno iz biomase. V večini primerov je bioplin metan, proizveden iz biomase, biopropan pa propan ali butan, prav tako proizveden iz biomase. To pomeni, da bi bil bioplin, če zanj ne bi veljala oprostitev davka, obdavčen po stopnji, ki velja za fosilni metan, tj. zemeljski plin, medtem ko bi bil biopropan obdavčen po stopnji, ki velja za fosilni propan, običajno imenovan UNP (utekočinjeni naftni plin).

(22) Shema za gorivo za ogrevanje, kakor je bila spremenjena, vključuje samo bioplin in biopropan iz neživilskih virov in ni več odprta za druga biogoriva. Prejšnja oprostitev davka za obdavčljiva druga tekoča biogoriva, kot so nesintetični metanol ter rastlinska in živalska olja in maščobe, je bila v švedski zakonodaji odpravljena s 1. januarjem 2021.

(23) Švedska je navedla, da področje uporabe spremenjenih shem vključuje vse tehnologije za proizvodnjo plina iz trajnostne biomase, ki so trenutno v konkurenčnem položaju.

(24) Poleg tega je Švedska potrdila, da bo redno spremljala razvoj trga in po potrebi pregledala pravila o upravičenosti, da bi zagotovila, da bodo v primeru razvoja novih tehnologij ali pristopov ali razpoložljivosti večje količine podatkov morebitne omejitve upravičenosti še vedno lahko upravičene.

(25) Da bi bila bioplin in biopropan upravičena do oprostitev davka, morata izpolnjevati trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov, kot so določena v švedskem zakonu (2010:598) o trajnostnih merilih za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva in biomasna goriva. Ta akt, s katerim se izvaja direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov ([23]), kakor je bila spremenjena z direktivo o posredni spremembi rabe zemljišč ([24]), je bil posodobljen 1. julija 2021, da bi vključil spremembe prenovljene direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov ([25]). Do oprostitev davka sta upravičena samo bioplin in biopropan iz neživilskih virov, ki izpolnjujeta veljavna merila. Netrajnostni bioplin in biopropan (ter bioplin in biopropan iz živilskih virov ([26])) sta obdavčena po stopnji, ki velja za zemeljski plin oziroma UNP.

(26) Švedska ne uporablja sistema kvot, obveznosti mešanja ali katerega koli drugega sistema s podobnimi učinki za bioplin in biopropan, ki sta namenjena za uporabo kot motorno gorivo ali kot gorivo za ogrevanje, in je navedla, da v času trajanja shem ne namerava uporabljati nobenega takega ukrepa.

(27) Švedski organi so tudi potrdili, da se v primeru mešanja bioplina in biopropana z drugimi vrstami plina/goriva oprostitve davka uporabljajo samo za tisti del takih mešanic, ki je pridobljen iz obnovljivih virov.

([23]) Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES (UL L 140, 5.6.2009, str. 16).

([24]) Direktiva (EU) 2015/1513 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. septembra 2015 o spremembi Direktive 98/70/ES o kakovosti motornega bencina in dizelskega goriva ter spremembi Direktive 2009/28/ES o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 239, 15.9.2015, str. 1).

([25]) Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82). Komisija ugotavlja, da je bila prenovljena direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov revidirana leta 2023 in da je revidirana direktiva o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov začela veljati 20. novembra 2023 (Direktiva (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (UL L, 2023/2413, 31.10.2023, str. 1)).

([26]) V skladu s členom 2(40) prenovljene direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov „poljščine, ki se uporabljajo za živila in krmo‘ pomeni poljščine z visoko vsebnostjo škroba, rastline za pridelavo sladkorja ali oljnice, ki se pridelujejo na kmetijskih zemljiščih kot glavne poljščine in ne vključujejo ostankov, odpadkov ali lesne celuloze, kakor tudi ne vmesnih poljščin, kot so dosevki in pokrovne poljščine, če uporaba takih vmesnih poljščin ne sproži potrebe po dodatnih zemljiščih“.

2.1.3 *Cilj*

(28) Glavni cilj shem je varstvo okolja z večjo uporabo trajnostnega bioplina in biopropana iz neživilskih virov, ki sta namenjena za uporabo kot motorno gorivo in gorivo za ogrevanje. Švedska pojasnjuje, da uporaba fosilnih goriv povzroča višje ravni emisij toplogrednih plinov, zato se bodo z nadomestitvijo zemeljskega plina z bioplinom in UNP z biopropanom te emisije zmanjšale. Čeprav je Švedska presegla svoj nacionalni cilj glede obnovljivih virov energije za leto 2020, so švedski organi pojasnili, da bi bilo nadaljnje zmanjšanje takih emisij ključno za doseganje cilja EU glede obnovljivih virov energije do leta 2030 in nacionalnega cilja glede zmanjšanja emisij toplogrednih plinov iz domačega prometa do leta 2030 za vsaj 70 % v primerjavi z letom 2010. Poleg tega bi morali shemi prispevati k prizadevanjem Švedske in celotne EU za uresničitev ciljev Pariškega sporazuma.

(29) Švedski organi so v zvezi s shemo za motorno gorivo dodali, da prometni sektor predstavlja približno tretjino skupnih emisij CO_2 na Švedskem. Pojasnili so, da bi bili večja uporaba bioplina in uvedba biopropana kot motornega goriva ključni za doseganje dolgoročnih podnebnih ciljev Švedske (npr. Švedska si prizadeva, da bi do leta 2045 zmanjšala neto emisije toplogrednih plinov v ozračje na ničelno stopnjo, nato pa dosegla negativne emisije) in ambicij glede voznega parka brez fosilnih goriv. Uporabo fosilnih goriv na Švedskem je med drugim mogoče zmanjšati tako, da se poveča nadomestitev fosilnih goriv s plini iz obnovljivih virov, kot sta bioplin in biopropan, kar je cilj sheme.

(30) Švedski organi so na podlagi statističnih podatkov o energiji in napovedi švedske agencije za energijo v času priglasitve navedli, da se je uporaba bioplina od leta 2013 nekoliko povečala, vendar je še vedno na nizki ravni, tj. pod 2 % skupne porabe energije v prometnem sektorju, in da se v naslednjih nekaj letih ne pričakuje veliko povečanje. Pojasnili so, da so stroški proizvodnje bioplina previsoki, da bi ta goriva lahko bila konkurenčna enakovrednim fosilnim gorivom. Nekatere naložbe v proizvodnjo bioplina so že izvedene, vendar je za ohranjanje in omogočanje naložb v vozila ter potrebno infrastrukturo potrebno znatno povpraševanje po bioplinu.

2.2 **Upravičenci in davčni zavezanci**

(31) V nadaljevanju so navedeni neposredni upravičenci v okviru obeh shem.

(32) Neposredni upravičenci do oprostitev davka v okviru sheme za motorno gorivo so podjetja, ki so zavezana plačilu davka na energijo in CO_2 za plin ter dolžna vložiti davčno napoved (v nadaljnjem besedilu: davčni zavezanci). To so dobavitelji goriva in uvozniki bioplina (in biopropana). Med njimi so lahko tudi proizvajalci bioplina (in biopropana), če so dobavitelji goriva ali končni potrošniki. Davčna obveznost torej nastane, ko motorno gorivo zapusti zadnje skladišče goriva in preden je prodano končnim potrošnikom. Davčni zavezanci so oproščeni davka na energijo in CO_2 za plin, nato pa se od njih pričakuje, da koristi oprostitve davka pri prodaji bioplina (ali biopropana) prenesejo na končne potrošnike (npr. prevozno podjetje ali fizično osebo, ki na polnilni postaji napolni vozilo z gorivom).

(33) Neposredni upravičenci do oprostitev davka v okviru sheme za gorivo za ogrevanje so končni uporabniki (npr. podjetja, ki delujejo v sektorju ogrevanja, daljinskega ogrevanja ali proizvodnje). V tem primeru lahko končni uporabnik v svoji davčni napovedi uveljavlja odbitek davka (če je davčni zavezanec za davek na energijo in CO_2), vendar je tudi običajno, da plin kupi z vključenim davkom in zahteva vračilo davka.

(34) Cilj obeh shem je znižati končno ceno bioplina in biopropana za končne potrošnike. S shemama se znižujejo tudi stroški porabe za proizvajalce, ki proizvajajo bioplin (in biopropan) za lastno uporabo.

(35) Medtem ko so neposredni upravičenci shem podjetja, ki pri davčni agenciji uveljavljajo oprostitve davka (neposredno za davčne zavezance ali kot vračilo za končne uporabnike v shemi za gorivo za ogrevanje), so posredni upravičenci proizvajalci trajnostnega bioplina in biopropana. Do shem so posredno upravičeni zaradi povečanega povpraševanja končnih potrošnikov po njihovih proizvodih (trajnostni bioplin ali biopropan).

(36) Shemi sta odprti za bioplin in biopropan, proizvedena na Švedskem, ter uvožen bioplin in biopropan.

(37) Švedski organi so pojasnili, da švedski trg ni homogen trg z enakimi značilnostmi. Plinsko omrežje na švedski zahodni obali je povezano z Dansko, s tem pa še z nekaterimi drugimi evropskimi državami. Vendar to evropsko omrežje zajema le zelo majhen del celotnega kopna na Švedskem. V drugih delih Švedske, na primer v Stockholmu, so lokalna omrežja. Vendar v večini regij plinskih omrežij sploh ni. Na teh območjih se plin do oskrbovalnih postaj distribuira s tovornjaki. Švedski organi so nadalje pojasnili, da so proizvajalci na Švedskem večinoma mali proizvajalci, ki proizvajajo bioplin za lastno porabo (npr. kmetje, ki uporabljajo gnoj s svoje kmetije) ali samo za eno ali dve stranki (npr. lokalno podjetje za ravnanje z odpadki, ki uporablja komunalne odpadke in proizvaja bioplin za daljinsko ogrevanje ali lokalno avtobusno podjetje). Vpliv uvoza bioplina, zemeljskega plina ali proizvodnja bioplina drugje na Švedskem na te „lokalne trge“ je zanemarljiv.

(38) Da bi bil neposredni upravičenec (davčni zavezanec v shemi za motorno gorivo ali končni uporabnik v shemi za gorivo za ogrevanje) upravičen do oprostitev davka, mora predložiti sklep švedske agencije za energijo, ki dokazuje, da sta bioplin in biopropan, ki bi bila upravičena do oprostitve davka, trajnostna in pridobljena iz neživilskih virov. Švedska je vzpostavila sistem nadzora, v skladu s katerim neposredni upravičenci prejmejo sklep švedske agencije za energijo, ki potrjuje, da so izpolnjena trajnostna merila in da je bioplin ali biopropan pridobljen iz neživilskih virov.

(39) Švedska davčna agencija upravlja plačila davka, ki jih izvedejo davčni zavezanci, in z naknadnim preverjanjem mesečne davčne napovedi ter rednimi revizijami zagotavlja, da davčni zavezanci upoštevajo pravne določbe v zvezi z veljavnimi davčnimi stopnjami, oprostitvami in drugimi pogoji, določenimi v švedskem zakonu o trošarinah na energijo. V primeru zahtevka za vračilo izvaja podobne nadzorne in revizijske ukrepe.

(40) Švedski organi so potrdili, da se pomoč dodeli samodejno v skladu z objektivnimi in nediskriminatornimi merili, da je na voljo vsem podjetjem, ki izpolnjujejo merila za upravičenost, in da švedska davčna agencija ne more sprejeti nobenih diskrecijskih ukrepov.

(41) Švedska je v zvezi s pogojem iz točke 131(d) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo potrdila, da se pomoč ne bo več dodeljevala, ko bodo obrati v celoti amortizirani v skladu z običajnimi računovodskimi pravili.

2.3 Raven pomoči in spremljanje prekomernega nadomestila

(42) Oprostitve davka se odobrijo kot nadomestilo za razliko med višjimi stroški trajnostnega bioplina in biopropana iz neživilskih virov ter stroški zemeljskega plina oziroma UNP.

(43) Shemi redno spremljajo švedski organi. Švedska se je zavezala, da bo Komisiji predložila letna poročila o spremljanju in po potrebi prilagodila ravni pomoči, da bi se v prihodnje izognila prekomernim nadomestilom.

2.3.1 *Shema za motorno gorivo*

(44) Poročila o spremljanju temeljijo na podrobnih informacijah, ki jih švedska agencija za energijo pridobi od davčnih zavezancev v zvezi z bioplinom, proizvedenim na domačem trgu, in uvoženim bioplinom. Švedska agencija za energijo zbira podatke na podlagi obveznosti poročanja za davčne zavezance, ki so upravičeni do sheme, tj. dobavitelje goriva, uvoznike in proizvajalce (če so slednji davčni zavezanci). Zahtevane informacije vključujejo podatke o količinah in proizvodnih stroških ali stroških uvoza ali neposrednega nakupa bioplina. Proizvajalci predložijo podatke o svojih proizvodnih stroških, drugi poročevalci pa podatke o nakupni ceni bioplina. Za uvoznike ta cena ustreza dejanski nakupni ceni, vključno s carino in stroški prevoza.

(45) Stroški bioplina se določijo z izračunom povprečja, tehtanega glede na obseg, med prijavljenimi proizvodnimi stroški, stroški uvoza in nakupnimi stroški. Stroški bioplina se nato primerjajo s stroški enakovrednega fosilnega goriva ([27]) (vključno z davki), prilagojenimi glede na energijsko vsebnost ([28]).

([27]) Pri izračunu stroškov zemeljskega plina švedska agencija za energijo izhaja iz letnega povprečja cen za industrijske odjemalce (vir: statistični urad Švedske).

([28]) Za primerjavo cene goriva iz obnovljivih virov s ceno enakovrednega fosilnega goriva je potrebna prilagoditev glede na različno energijsko vsebnost. Zemeljski plin ima višjo energijsko vsebnost kot bioplin (11,05 kWh/L oziroma 9,7 kWh/L glede na ocene švedske agencije za energijo).

(46) Švedski organi so pojasnili, da se pri izračunu upoštevajo druge možne sheme pomoči, ki znižujejo proizvodne stroške ali stroške uvoza in nakupne cene. Če je davčni zavezanec proizvajalec, se pomoč, ki se dodeli na ravni proizvodnje, vključi v sporočene stroške (na primer v stroške kapitala). Če je davčni zavezanec dobavitelj ali uvoznik goriva, se bo pomoč, ki se dodeli na ravni proizvodnje, verjetno odrazila v sporočeni nakupni ceni ali ceni uvoza.

(47) Švedska je predložila rezultate poročil o spremljanju bioplina, ki je namenjen za uporabo kot motorno gorivo, za leti 2018 in 2019 ([29]), na podlagi metodologije, opisane v uvodnih izjavah 44, 45 in 46. Iz preglednice 1 je razvidno, da so stroški bioplina brez davkov bistveno višji od stroškov zemeljskega plina z davki.

Preglednica 1

Stroški trajnostnega bioplina na Švedskem za leti 2018 in 2019

	Bioplin 2019		**Bioplin 2018**	
	SEK/m³	EUR ([1])/m³	SEK/m³	EUR ([2])/m³
(A) Surovine ([3])	7,10	0,66	4,96	0,46
(B) Stroški dela	1,02	0,09	0,61	0,06
(C) Stroški kapitala	1,35	0,12	0,77	0,07
(D) Stroški predelave in drugi stroški ([4])	2,69	0,25	2,95	0,27
(E) Stroški prevoza	1,25	0,12	0,73	0,07
(F) Prodaja stranskih proizvodov ([5])	–	–	–	–
G) Skupni stroški (brez davkov) (A + B + C + D + E – F)	**13,42**	**1,24**	**10,02**	**0,93**
(H) Cena, prilagojena glede na energijsko vsebnost ([6])	15,28	1,41	11,42	1,06
(I) Referenčna cena zemeljskega plina (vključno z davki) ([7])	6,73	0,62	7,30	0,68
(J) Razlika med referenčno ceno zemeljskega plina in ceno za bioplin (H – I)	**> 8,55**	**> 0,79**	**> 4,12**	**> 0,38**

([1]) Pri izračunu se je upošteval uradni menjalni tečaj z dne 1. oktobra 2019: 10,8043 SEK/EUR (UL C 331, 2.10.2019, str. 5).
([2]) Pri izračunu se je upošteval uradni menjalni tečaj z dne 1. oktobra 2019: 10,8043 SEK/EUR (UL C 331, 2.10.2019, str. 5).
([3]) V vrstici (A) so prikazani stroški surovin za poročajoče proizvajalce ter cene uvoza ali nakupne cene bioplina za poročajoče dobavitelje ali uvoznike goriva.
([4]) Zaradi poslovne skrivnosti je stopnja dobička vključena v vrstico (D) Stroški predelave.
([5]) Švedska trenutno nima sistema za izdajanje potrdil o izvoru za bioplin.
([6]) Skupni neto stroški za bioplin za leto 2019 so znašali 13,42 SEK/m³. Prilagojeno glede na energijsko vsebnost (v K), tj. (11,05/9,7) = 15,28 SEK/m³.
([7]) Referenčna cena zemeljskega plina vključuje ceno zemeljskega plina, ki temelji na povprečju cen za industrijske odjemalce za spremljano leto, ki ga pripravi statistični urad Švedske, omrežnino in davek na CO_2. Veljavna davčna stopnja za zemeljski plin, namenjen za uporabo kot motorno gorivo, je bila 2,516 SEK/m³ v letu 2019 in 2,465 SEK/m³ v letu 2018 (vir: švedsko ministrstvo za finance). Za zemeljski plin, ki je namenjen za uporabo kot motorno gorivo, se davek na energijo ne zaračuna.

Vir: švedski organi. Na podlagi poročil o spremljanju za leti 2019 in 2018, ki jih je pripravila švedska agencija za energijo.

([29]) Podatke o bioplinu za leto 2018 je predložilo 16 podjetij. Podatke o bioplinu za leto 2019 je predložilo 13 podjetij.

(48) Švedski organi pričakujejo, da bodo stroški trajnostnega bioplina brez davkov v prihodnosti ostali višji od stroškov zemeljskega plina z davki.

(49) Švedska je pojasnila, da je stopnja donosa bioplina leta 2019 znašala približno 10 %. Pričakuje se, da bo v času trajanja sheme ostala stabilna.

(50) Švedski organi so predložili ocenjene stroške samo za bioplin, saj biopropana, ki je namenjen za uporabo kot motorno gorivo, v času prvotne priglasitve 1. aprila 2020 na Švedskem še ni bilo.

(51) Švedska ocenjuje, da so stroški biopropana, ki je namenjen za uporabo kot motorno gorivo, znatno višji od stroškov UNP. Švedski organi so se zavezali, da bodo z rastjo trga biopropana v letnem poročilu o spremljanju opravili izračun po podobni metodi kot za bioplin. Švedska agencija za energijo bo spremljala stroške biopropana, jih primerjala s stroški UNP in po potrebi prilagodila raven pomoči, da bi se preprečila prekomerna nadomestila. Če Švedska ugotovi, da oprostitev davka presega tisto, kar je potrebno za kritje razlike med stroški biopropana in UNP, bo namesto odobritve popolne oprostitve davka prilagodila raven pomoči.

2.3.2 *Shema za gorivo za ogrevanje*

(52) Stroški bioplina, uporabljeni v poročilih o spremljanju sheme za gorivo za ogrevanje, so povzeti iz poročila švedske agencije za energijo o spremljanju bioplina, ki je namenjen za uporabo kot motorno gorivo. Ker za bioplin, ki se porabi v toplarnah ali obratih za soproizvodnjo toplote in električne energije, ni treba, da je tako čist, so stroški nadgradnje odšteti. K izračunu se prištejejo tudi stroški pravic do emisije.

(53) Švedska je predložila rezultate poročil o spremljanju bioplina, namenjenega za uporabo kot gorivo za ogrevanje, za leti 2018 in 2019.

Preglednica 2

Izračun stroškov za bioplin, namenjen za uporabo kot gorivo za ogrevanje v toplarnah, na podlagi poročil o spremljanju za leti 2019 in 2018

	Bioplin 2019		**Bioplin 2018**	
	SEK/MWh	EUR ([1])/MWh	SEK/MWh	EUR ([1])/MWh
A) Cena proizvoda	1 106	102,4	729	67,5
B) Davek na energijo	–	–	–	–
C) Davek na ogljikov dioksid	–	–	–	–
D) Stroški pravic do emisije (pravice iz EU ETS ([2]))	67 ([2])	6,2	59 ([2])	5,5
E) Skupni stroški (A + B + C + D)	**1 173**	108,6	**788**	**72,9**
F) Referenčna cena zemeljskega plina ([3])	703	65,1	761	70,4
G) Razlika med referenčno ceno zemeljskega plina in proizvodnimi stroški za bioplin (E – F)	**+ 470**	**+ 43,5**	**+ 17**	**+ 1,6**

([1]) Vir: na podlagi poročil o spremljanju za leti 2019 in 2018, ki ju je pripravila švedska agencija za energijo. Pri izračunu se je upošteval menjalni tečaj 10,8043 SEK/EUR v skladu z Uradnim listom 2019/C 331/05.

([2]) Ti stroški so bili vključeni, ker se obrat, priključen na omrežje zemeljskega plina, v tistem obdobju ni mogel izogniti stroškom pravic do emisije za bioplin.

([3]) Vključuje ceno zemeljskega plina (ki ustreza povprečni letni ceni zemeljskega plina za industrijske odjemalce na Švedskem brez davkov – Eurostat), davke (davek na energijo in davek na CO_2) in stroške pravic do emisije (pravice iz EU ETS).

(Vir: švedski organi)

Preglednica 3

Izračun stroškov za bioplin, namenjen za uporabo kot gorivo za ogrevanje v obratih za soproizvodnjo toplote in električne energije, na podlagi poročil o spremljanju za leti 2019 in 2018

	Bioplin 2019		**Bioplin 2018**	
	SEK/MWh	EUR ([1])/MWh	SEK/MWh	EUR ([1])/MWh
A) Cena proizvoda	1 106	102,4	729	67,5
B) Davek na energijo	–	–	–	–
C) Davek na ogljikov dioksid	–	–	–	–
D) Stroški pravic do emisije (pravice iz EU ETS[2])	67 ([2])	6,2	59 ([2])	5,5
E) Skupni stroški (A + B + C + D)	**1 173**	108,6	**788**	**72,9**
F) Referenčna cena zemeljskega plina ([3])	560	51,8	521	48,2
G) Razlika med referenčno ceno zemeljskega plina in proizvodnimi stroški za bioplin (F – E)	**+613**	**+56,7**	**+267**	**+24,7**

([1]) 1 Vir: na podlagi poročil o spremljanju za leti 2019 in 2018, ki ju je pripravila švedska agencija za energijo. Pri izračunu se je upošteval menjalni tečaj 10,8043 SEK/EUR v skladu z Uradnim listom 2019/C 331/05.

([2]) 2 Ti stroški so bili vključeni, ker se obrat, priključen na omrežje zemeljskega plina, v tistem obdobju ni mogel izogniti stroškom pravic do emisije za bioplin.

([3]) 3 Vključuje ceno zemeljskega plina (ki ustreza povprečni letni ceni zemeljskega plina za industrijske odjemalce na Švedskem brez davkov – Eurostat), davke (davek na energijo in davek na CO_2) in stroške pravic do emisije (pravice iz EU ETS).

(Vir: švedski organi)

(54) Iz preglednic 2 in 3 je razvidno, da je razlika med skupnimi izravnanimi stroški energije za bioplin in tržno ceno zemeljskega plina po upoštevanju oprostitve davka pozitivna za bioplin, namenjen kot gorivo za ogrevanje v toplarnah, in za bioplin, ki se uporablja v obratih za soproizvodnjo toplote in električne energije. Bioplin, namenjen kot gorivo za ogrevanje, je kljub oprostitvam davka dražji od zemeljskega plina.

(55) V zvezi z davkom na CO_2 so švedski organi pojasnili, da se je 1. avgusta 2019 ta davek za zemeljski plin pri obratih za soproizvodnjo toplote in električne energije, vključenih v sistem EU ETS, zvišal z 11-odstotne splošne stopnje na 91-odstotno. Od 1. januarja 2023 se davek na CO_2 v toplarnah, vključenih v sistem EU ETS, ne obračunava. Nižja stopnja davka na energijo se je s 30 % povišala na 100 %. Davčne stopnje in s tem cena zemeljskega plina, namenjenega za uporabo kot gorivo za ogrevanje v obratih za soproizvodnjo toplote in električne energije, so torej enake kot pri toplarnah. Sprememba davka ni povzročila prekomernega nadomestila (kot je prikazano v preglednici 3 zgoraj).

(56) Švedski organi pričakujejo, da bodo stroški trajnostnega bioplina, namenjenega za uporabo kot gorivo za ogrevanje, brez davkov v prihodnosti ostali višji od stroškov zemeljskega plina z davki.

(57) Podobno kot pri shemi za motorno gorivo (glej uvodno izjavo 50) tudi v tem primeru nacionalni organi nimajo zadostnih podatkov o stroških biopropana, saj je na švedskem trgu slabo prisoten ([30]). Vendar švedski organi na podlagi informacij, ki sta jih predložila dva švedska proizvajalca biopropana, ocenjujejo, da so stroški biopropana skoraj dvakrat višji od stroškov fosilnega propana. Švedski organi so se zavezali, da bodo biopropan vključili v letna poročila o spremljanju od začetka veljavnosti sheme, primerjali njegove proizvodne stroške s proizvodnimi stroški fosilnega propana in pomoč po potrebi prilagodili, da bi se izognili prekomernim nadomestilom.

([30]) Švedski organi ocenjujejo, da se na švedskem trgu trenutno letno proda približno 10 000 ton biopropana (manj kot 10 % vsega propana na trgu).

2.4 **Proračun in trajanje**

(58) Švedska je zaprosila za desetletno podaljšanje shem, in sicer od 1. januarja 2021 do 31. decembra 2030.

(59) Po razglasitvi ničnosti sklepov iz leta 2020 je švedska davčna agencija 7. marca 2023 objavila izjavo, v kateri je navedla, da ne more več odobriti oprostitve davka za bioplin ali biopropan ([31]).

(60) Oprostitve davka se financirajo iz državnega proračuna v obliki izpada davčnih prihodkov.

(61) Švedski organi so proračun za celotno trajanje sheme za motorna goriva ocenili na približno 5,15 milijarde SEK (477 milijonov EUR ([32])), z letnim proračunom v višini približno 0,47 milijarde SEK (43 milijonov EUR). Skupni proračun sheme za gorivo za ogrevanje med 1. januarjem 2021 in 31. decembrom 2030 so ocenili na približno 5,94 milijarde SEK (550 milijonov EUR).

2.5 **Kumulacija**

(62) Na splošno se oprostitve davka lahko kumulirajo s pomočjo, zlasti s pomočjo za proizvodnjo trajnostnega bioplina in biopropana.

(63) Na Švedskem lahko pomoč za naložbe, ki spodbuja trajnostni bioplin in biopropan, dodeli več švedskih organov v okviru shem državne pomoči za raziskave in inovacije ali okoljske namene na podlagi uredbe o splošnih skupinskih izjemah ([33]).

(64) Poleg tega se lahko za spodbujanje trajnostnega bioplina in biopropana v skladu z uredbo o splošnih skupinskih izjemah dodeli pomoč za tekoče poslovanje.

(65) Švedski organi so pojasnili, da so zneski pomoči, dodeljeni proizvajalcem bioplina in biopropana, vključeni v spremljanje in se zato upoštevajo pri oceni prekomernega nadomestila.

(66) Natančneje, švedski organi so pojasnili, da se vsaka pomoč, dodeljena proizvajalcu na Švedskem ali v drugi državi članici, pri spremljanju prekomernega nadomestila upošteva neposredno, če je poročevalec proizvajalec, ali posredno, če je poročevalec dobavitelj ali uvoznik goriva (glej uvodno izjavo 46).

(67) Švedska je potrdila, da izpolnjuje zahteve iz člena 30 prenovljene direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov in si trenutno prizadeva za to, da se na Švedskem uvede podatkovna zbirka Unije, na katero se sklicuje navedena direktiva in ki je nadalje opredeljena v revidirani direktivi o spodbujanju energije iz obnovljivih virov. Švedska je pojasnila, da ta sistem ni bil na voljo niti v času, ko je Švedska zasnovala in priglasila shemi, niti v času, ko je Komisija izvedla to oceno, zato do zdaj ni bilo mogoče upoštevati informacij o že prejeti podpori iz dokumentacije o sistemu masne bilance. Kljub temu je pojasnila, da ko bo podatkovna zbirka Unije v celoti delovala in bodo informacije v njej izčrpne, zaradi tega ne bodo potrebne spremembe v zasnovi shem. Podpora, dodeljena proizvajalcem bioplina in biopropana v tujini, se pri spremljanju namreč že obravnava posredno prek učinka podpore na uvozne cene in s tem upošteva pri oceni prekomernega nadomestila (glej uvodni izjavi 65 in 66).

([31]) https://www.skatteverket.se/foretag/skatterochavdrag/punktskatter/nyheterinompunktskatter/2023/nyheterinompunktskatter/beslutomskattebefriadbiogasochbiogasologiltigforklarat.5.48cfd212185efbb440b47b0.html.

([32]) Pri izračunu se je upošteval uradni menjalni tečaj z dne 1. oktobra 2019: 10,8043 SEK/EUR (UL C 331, 2.10.2019).

([33]) Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL L 187 26.6.2014, str. 1).

2.6 **Preglednost in druge določbe**

(68) Švedski organi so se zavezali, da bodo spoštovali določbe o preglednosti iz oddelka 3.2.7 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ter oddelka 3.2.1.4 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo za leto 2022 ([34]) ter vse zahtevane informacije objavili na spletišču ([35]).

(69) Švedski organi so pojasnili, da prejemnik pomoči, da bi bil upravičen do oprostitev davka v okviru shem, ne sme biti naslovnik neporavnanega naloga za izterjavo na podlagi predhodnega sklepa Komisije, s katerim je bila pomoč razglašena za nezakonito in nezdružljivo z notranjim trgom, ali podjetje v težavah, kot je opredeljeno v smernicah za reševanje in prestrukturiranje ([36]).

2.7 **Razlogi za začetek postopka**

(70) Komisija je sklep o začetku postopka sprejela 30. januarja 2024.

(71) Kot je pojasnjeno v oddelku 3.3.1 sklepa o začetku postopka, je Komisija ocenila združljivost shem z notranjim trgom od 1. januarja 2021 do 26. januarja 2022 na podlagi pogojev iz oddelkov 3.2 in 3.3 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ter od 27. januarja 2022 na podlagi pogojev iz oddelka 3 in oddelka 4.1 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo.

(72) Glede na ugotovitve Splošnega sodišča (glej uvodne izjave 7 do 12), da bi morala Komisija dvomiti o združljivosti nekaterih vidikov sheme z notranjim trgom, in glede na informacije, ki jih je družba Landwärme predložila Komisiji (glej oddelek 2.7 sklepa o začetku postopka), se je Komisija odločila začeti formalni postopek preiskave.

(73) Vendar, kot je poudarilo Splošno sodišče in na podlagi informacij, s katerimi je bila Komisija seznanjena ob sprejetju sklepov, ki so bili nato razglašeni za nične, Komisija ugotavlja, da se zdi, da se je uvoz iz drugih držav, zlasti iz Danske, v letih pred priglasitvijo podaljšanja shem povečal. Glede na navedeno se je Komisija vprašala, kateri so dejavniki rasti uvoza bioplina na Švedskem ter ali jih je mogoče pojasniti s švedskimi ukrepi in ukrepi nekaterih drugih držav članic, predvsem Danske. Komisija je želela razjasniti, kako kombinacija pomoči, ki se na Švedskem dodeli v okviru shem, in pomoči, ki so jo proizvajalcem bioplina dodelile druge države članice, vpliva na rast uvoza bioplina na Švedskem, proizvedenega v drugih državah članicah, zlasti na Danskem.

(74) Nadalje je imela Komisija dvome o sorazmernosti shem glede na morebitno kumulacijo pomoči, dodeljene v okviru zadevnih shem, in pomoči, ki jo je proizvajalcem bioplina dodelila Danska. Komisija je želela razjasniti, ali je domnevna kumulacija povezana z istimi upravičenimi stroški, in če da, ali to za proizvajalce, ki na Danskem prejemajo pomoč za proizvodnjo, pomeni prekomerno nadomestilo, ko prodajajo bioplin na Švedskem. Komisija je želela poleg tega pridobiti informacije zainteresiranih strani o konkretnih dokazih, s katerimi razpolagajo in ki po njihovem mnenju kažejo na obstoj prekomernega nadomestila proizvajalcem, upravičenim do švedskih shem, kadar jim druga država članica dodeli pomoč za proizvodnjo.

([34]) UL C 80, 18.2.2022, str. 1.
([35]) https://www.tillvaxtanalys.se/statsstod.html in https://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/.
([36]) Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah (UL C 249, 31.7.2014, str. 1).

3. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI

(75) Skupno je pripombe k sklepu o začetku postopka predložilo šest tretjih strani. To so družba Landwärme, danska agencija za energijo, švedsko združenje za plin, Evropska federacija za energijo iz obnovljivih virov (EREF), združenje za plin Eurogas in nemško svetovalno podjetje GreenGasAdvisors.

(76) Družba Landwärme je v svojih pripombah potrdila, da so v sklepu o začetku postopka natančno upoštevani njena stališča, predložena Splošnemu sodišču v zadevi, in pritožba z dne 13. oktobra 2020 ([37]), zato se je v celoti sklicevala na svoje prejšnje trditve ter se omejila na predložitev dodatnih informacij.

(77) Pripombe, ki so jih predložile tretje strani, so povzete v naslednjih kategorijah: (i) pripombe o dejavnikih rasti uvoza bioplina (glej oddelek 3.1), (ii) pripombe o domnevnem prekomernem nadomestilu (glej oddelek 3.2) in (iii) pripombe o drugih temah (glej oddelek 3.3).

3.1 Dejavniki rasti uvoza bioplina

(78) Švedsko združenje za plin je v zvezi z dejavniki rasti uvoza bioplina navedlo, da ker je bioplin na Švedskem obdavčen enako ne glede na njegov izvor, oprostitev davka sama po sebi ne vpliva na izvor porabljenega bioplina, vendar je pomoč, dodeljena na Danskem, morda vplivala na povečanje uvoza bioplina iz Danske. Švedsko združenje za plin je trdilo, da obstajajo tudi drugi dejavniki, ki bi lahko vplivali na rast uvoza bioplina, npr. zvišanje davka na CO_2 in energijo za fosilna goriva za nekatere panoge, ki niso vključene v EU ETS, v letih 2015, 2016, 2018, 2021 in 2022, zaradi česar se je povpraševanje po bioplinu na Švedskem na splošno povečalo.

(79) Družba Landwärme je v svojih pripombah k sklepu o začetku postopka predložila posodobljene podatke o razvoju švedskega uvoza biometana, da bi dokazala izkrivljajoči učinek švedskih shem. Pojasnila je, da se je skupna uporaba biometana na Švedskem od leta 2015 povečala za 145 %, medtem ko se je proizvodnja v istem obdobju (2015–2021) povečala le za 17 %, kar po njenem mnenju kaže, da je rast uporabe biometana torej skoraj izključno posledica uvoza. Trdila je tudi, da se je izvoz danskega biometana na Švedsko med letoma 2016 in 2020 povečal z 200 GWh na 1 400 GWh in da je leta 2020 ta uvoz ustrezal skoraj 75 % celotnega uvoza Švedske. Nazadnje je trdila, da je bilo leta 2021 iz Danske uvoženih 2 291 GWh, leta 2022 pa 1 938 GWh, kar ustreza 95 % vsega uvoza biometana na Švedsko v letu 2021 in 99 % v letu 2022 ([38]).

(80) Družba Landwärme je navedla, da so proizvajalci biometana, ki so kumulirali dve subvenciji, lahko to prekomerno nadomestilo uporabili za to, da so svoja potrdila o izvoru na Švedskem ponudili po ugodnejših cenah kot proizvajalci, ki ne prejemajo proizvodne pomoči ali morajo pomoč v primeru izvoza vrniti, ter tako s trga izrinili švedske proizvajalce biometana in proizvajalce biometana iz drugih držav članic. Družba Landwärme je nadalje trdila, da je, medtem ko se je uvoz dvojno subvencioniranega biometana stalno povečeval, proizvodnja švedskega biometana stagnirala in jo je bilo mogoče zagotoviti le z dodatnimi subvencijami, proizvajalci iz drugih držav članic, ki niso prejeli subvencij, pa so bili popolnoma izrinjeni s švedskega trga.

(81) Evropska federacija za energijo iz obnovljivih virov (EREF) je podala splošno izjavo, da so bili proizvajalci, ki niso prejeli nobene subvencije, prisiljeni zapustiti trge zaradi podrejenega konkurenčnega položaja, ki ga je povzročila nenadzorovana čezmejna trgovina s subvencioniranim biometanom.

([37]) Glej oddelek 2.7 sklepa o začetku postopka.

([38]) Na podlagi poročila, ki ga je za švedsko agencijo za energijo pripravilo švedsko združenje za plin. V poročilu je pojasnjeno, da o uvozu in izvozu bioplina ni popolnih statističnih podatkov, vendar je bila skupna uporaba bioplina na Švedskem v tem poročilu doslej ocenjena kot proizvodnja bioplina in neto uvoz bioplina prek zahodnošvedskega plinskega omrežja (uvoz minus izvoz). V poročilu ni pojasnjeno, kako je ocenjen danski delež (morda na podlagi potrdil o izvoru).

3.2 **Domnevno prekomerno nadomestilo**

(82) Danska agencija za energijo je potrdila, da je zadevna danska shema za bioplin tista, ki je navedena v uvodni izjavi 89, točka (b), sklepa o začetku postopka, tj. shema, ki podpira nadgradnjo bioplina, da se lahko dovaja v plinsko omrežje. Navedla je, da je Komisija to shemo odobrila leta 2013 ([39]) in da se je za nove vloge zaprla leta 2019 ([40]). Danska agencija za energijo je potrdila, da je opis danske sheme za bioplin in danskega preskusa glede prekomernega nadomestila v oddelku 2.9 sklepa o začetku postopka pravilen. Pojasnila je, da upravičenci v okviru danske sheme za bioplin: (i) prejemajo enotno premijo poleg tržne cene zemeljskega plina; (ii) so upravičeni do prejema in prodaje potrdil o izvoru ter da so vsi ti prihodki (od prodaje plina (tj. cene zemeljskega plina), prodaje potrdil o izvoru in premije) vključeni v letne računovodske izkaze danskih proizvajalcev bioplina. Letna ocena prekomernega nadomestila temelji na informacijah iz računovodskih izkazov upravičencev o celotni shemi ([41]). Danska agencija za energijo je navedla, da se pri tej metodi upoštevajo učinki švedskih shem, saj se bo povečano povpraševanje po bioplinu odražalo v povečanem dohodku, izkazanem v letnih računovodskih izkazih upravičencev. Navedla je tudi, da je letna ocena prekomernega nadomestila, ki jo uporablja, stroga, saj temelji na javno dostopnih informacijah, ki so jih preverili računovodje. Nadalje je pojasnila, da Danska oceno izvaja naknadno v tekočem triletnem obdobju. Če se pokaže, da so upravičenci v predhodnem triletnem obdobju prejeli prekomerno nadomestilo, se premija prilagodi navzdol. Danska agencija za energijo je navedla, da ocena, izvedena za obdobji 2018–2020 in 2019–2021, ni pokazala prekomernega nadomestila. Dodala je, da je ocena za leto 2023 prvič pokazala prekomerno nadomestilo v obdobju 2020–2022. To kaže, da je bilo prekomerno nadomestilo predvsem posledica nenadnega zvišanja cen plina v tem obdobju. Zato je Danska v naslednjih treh letih premijo znižala, da bi to popravila.

(83) Švedsko združenje za plin je pojasnilo, da ima Švedska že več let vzpostavljen letni nadzorni mehanizem za odkrivanje morebitnega prekomernega nadomestila in da do zdaj ni bilo zabeleženega prekomernega nadomestila za bioplin. Navedlo je, da se v poročilih o spremljanju upoštevajo stroški proizvodnje bioplina na Švedskem, vključno z morebitno pomočjo, dodeljeno proizvajalcem. Nadalje je pojasnilo, da se v zvezi z uvoženim bioplinom v poročilih upoštevajo uvozne cene, saj Švedska ne more spremljati proizvodnih stroškov ali pomoči, dodeljene v drugih državah, in da se v vsakem primeru upošteva pomoč, dodeljena v drugih državah, saj bo vplivala na ceno bioplina, izvoženega na Švedsko.

(84) Poleg tega je švedsko združenje za plin navedlo, da če bi danski proizvajalci zaradi kombinacije shem z dansko proizvodno pomočjo prejeli prekomerno nadomestilo, bi to zaznal danski nadzorni mehanizem, ki upošteva vse stroške in prihodke, vključno s prihodki, povezanimi s prodajo plina in potrdil o izvoru, ter dansko pomoč.

(85) Družba Landwärme je v svojih pripombah izrazila očitek v zvezi z metodo izračuna, ki jo je Komisija pri ocenjevanju shem podpore za biometan, vključno s švedskima shemama, uporabila za določitev najvišje dovoljene ravni pomoči, in sicer z dveh vidikov. Po mnenju družbe ta metoda omogoča prekomerno nadomestilo, saj ne upošteva (1) prihodkov, ustvarjenih s prodajo potrdil o izvoru, in (2) pomoči, dodeljene v drugih državah članicah. V zvezi s prvo točko je družba Landwärme pojasnila, da prihodki, ustvarjeni s prodajo potrdil o izvoru, proizvajalcem biometana zagotavljajo dobiček. Ker ta dobiček proizvajalcem biometana omogoča, da (delno) nadomestijo svoje stroške proizvodnje biometana, ga je treba upoštevati pri določanju najvišje dovoljene stopnje pomoči, sicer lahko davčne sheme privedejo do prekomernega nadomestila. V zvezi z drugo točko je družba Landwärme navedla, da se pri metodi izračuna, ki jo je uporabila Komisija, upoštevajo le nacionalne okoliščine, ne pa čezmejna trgovina. Vendar je za biometan, ki se izvaža v druge države članice, morda že dodeljena pomoč v državi porekla. V teh okoliščinah so bili dodatni stroški, povezani s proizvodnjo biometana, že delno ali v celoti izravnani. Dodelitev dodatne pomoči v državah članicah uvoznicah lahko torej privede do prekomernega nadomestila.

([39]) Sklep Komisije z dne 14. novembra 2013 v zadevi SA.35485 (2012/N) – Danska – Pomoč za vse oblike uporabe bioplina – A (UL C 292, 4.9.2015, str. 3).

([40]) Glej člena 1 in 2 zakona št. 1566 z dne 27. decembra 2019 (v danščini na voljo na: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/1566) in člen 5 izvršilnega odloka št. 547 z dne 28. aprila 2020 (v danščini na voljo na: https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2020/547).

([41]) Danski organi so pojasnili, da ta ocena temelji na letnih računovodskih izkazih reprezentativnih upravičencev, tj. upravičencev, katerih edina ali glavna dejavnost je povezana z bioplinom. Leta 2022 je bilo na primer v shemi skupno 57 podjetij, od katerih je bilo opredeljenih 49 reprezentativnih podjetij, ki so predstavljala 96 % obsega, podprtega v okviru sheme.

(86) Družba Landwärme je predložila izračun, s katerim je dokazala, da zaradi kumulacije danske pomoči, švedske oprostitve davka in potrdil o izvoru danski proizvajalci prejemajo prekomerno nadomestilo. Proizvodne stroške biometana v višini 67,5 EUR/MWh, ki jih je določila v skladu s poznavanjem trga, je primerjala s prihodki, ki jih sestavlja vrednost samega plina (13,27 EUR/MWh), in navedla, da razlika že presega dansko proizvodno pomoč (54,23 EUR/MWh v primerjavi s 55,27 EUR/MWh). Nato je dodala švedsko pomoč (29,56 EUR/MWh) in prihodek od potrdil o izvoru (ni količinsko opredeljen). Na podlagi tega je trdila, da prekomerno nadomestilo znaša toliko kot švedska pomoč, povečana za ceno potrdila o izvoru (in majhnega dela danske pomoči) ([42]).

(87) Da prekomerno nadomestilo ne bi nastalo, je družba Landwärme priporočila, da Švedska iz sheme izključi uvoženi biometan, ki je subvencioniran v državi porekla.

(88) Po navedbah podjetja GreenGasAdvisors je Danska izračunala, da je podpora domačim proizvajalcem s kombinacijo podpore za dovajanje in prodaje potrdil o izvoru zadostna, zato bi vsaka dodatna podpora poleg prodaje potrdil o izvoru zunaj Danske pomenila prekomerno nadomestilo proizvodnih stroškov v obliki dvakratnega nadomestila za fizični metan.

(89) Evropska federacija za energijo iz obnovljivih virov (EREF) in združenje za plin Eurogas sta podala splošne pripombe v zvezi z dejstvom, da lahko kumulacija več shem pomoči iz različnih držav povzroči prekomerna nadomestila in izkrivljanje na trgu EU ter da bi morala Komisija v svoji praksi odločanja spremljati združljivost pomoči s posebnim poudarkom na čezmejnih vidikih in medsebojnem vplivu shem pomoči. EREF je izrazila obžalovanje, da smernice o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo ne izključujejo izvoza subvencioniranega zelenega plina na trg EU.

3.3 **Druge pripombe tretjih strani**

3.3.1 *Izračun ciljev glede obnovljivih virov energije*

(90) Nekateri deležniki so domnevali, da je morda prišlo do kršitve prenovljene direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov v zvezi z metodami za izračun ciljev glede obnovljivih virov energije, ki jih lahko uporabljajo različne države članice, in morebitnim dvojnim štetjem iste enote energije pri ciljih glede obnovljivih virov energije, povezanih s čezmejno trgovino s subvencioniranim biometanom.

3.3.2 *Izvedljivost uporabe različnih davčnih stopenj*

(91) Švedsko združenje za plin se je odzvalo na morebitno navedbo Splošnega sodišča, da bi na Švedskem bilo treba ali da bi bilo mogoče uporabljati različne davčne stopnje glede na pomoč, prejeto v različnih državah porekla ([43]).

(92) Švedsko združenje za plin je trdilo, da direktiva o obdavčitvi energije ([44]) omogoča različne davčne stopnje na podlagi vsebnosti biomase, ne pa tudi na podlagi izvora ali ravni proizvodne pomoči. Poleg tega v skladu s členom 110 PDEU države članice za uvožene proizvode ne smejo uvesti nobenih notranjih davkov poleg tistih, ki veljajo za podobne domače proizvode. Da bi bila možnost razlikovanja davčnih stopenj na podlagi vsebnosti biomase, določena v direktivi o obdavčitvi energije, izvedljiva v praksi, morajo imeti države članice možnost, da uporabijo enako stopnjo znižanja davka za uvožene in domače proizvode, čeprav se proizvodni stroški in ravni proizvodne pomoči med državami običajno razlikujejo. Švedsko združenje za plin je ugotovilo, da je za odkrivanje in odpravo morebitnega prekomernega nadomestila v takih primerih smiselno uporabit izvedljivo metodo, pri čemer se upoštevata pomoč za domačo proizvodnjo in pomoč, dodeljena proizvajalcem v drugih državah. Trdilo je, da se taka metoda uporablja na Švedskem, kot je opisano zgoraj.

([42]) Družba Landwärme ni predložila dokazov, ki bi podprli uporabljene podatke. Znesek švedske pomoči predstavlja skupni znesek davčne olajšave, kar predpostavlja, da se davčna olajšava v celoti prenese na proizvajalca.

([43]) ECLI:EU:T:2022:853, točka 122.

([44]) Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003 o prestrukturiranju okvira Skupnosti za obdavčitev energentov in električne energije (UL L 283, 31.10.2003, str. 51).

3.3.3 *Dodatne pripombe družbe Landwärme o kumulaciji švedskih ukrepov*

(93) Družba Landwärme je v svojih pripombah k sklepu o začetku postopka izrazila tudi dvom glede tveganja prekomernega nadomestila, ki bi lahko izhajalo iz švedske proizvodne pomoči, dodeljene švedskim proizvajalcem biometana. Po njenem razumevanju ta pomoč ni bila nikoli priglašena Komisiji, čeprav je znatno vplivala na oceno davčne sheme. Družba je navedla, da bi morala Švedska to proizvodno pomoč upoštevati pri določitvi ravni pomoči v okviru davčne sheme. V nasprotnem primeru bi lahko kumulacija obeh pomoči privedla do prekomernega nadomestila. Drugič, Švedska bi morala zagotoviti, da potrdila o izvoru za biometan, za katerega so proizvajalci biometana prejeli proizvodno pomoč, ni mogoče izvoziti, razen če proizvajalec biometana subvencijo v celoti povrne Švedski. V nasprotnem primeru bo švedskim proizvajalcem biometana dovoljeno, da bodo z izvozom svojih potrdil o izvoru kumulirali subvencije. Švedska bi morala tudi zagotoviti, da je dodelitev subvencije navedena na potrdilu o izvoru, si čimer bi se preprečilo izogibanje in izključila možnost dvojnega subvencioniranja v drugi državi v primeru izvoza potrdila o izvoru.

4. PRIPOMBE ŠVEDSKE

(94) V tem oddelku so povzete pripombe Švedske glede sklepa o začetku postopka, ki so prispele 5. marca 2024, ter pripombe, ki so prispele 6. maja 2024 v zvezi s pripombami tretjih strani.

4.1 Dejavniki rasti uvoza bioplina

(95) Švedska je pojasnila, da nima empiričnih podatkov o učinkih oprostitev davka na količine uvoženega bioplina, vendar meni, da korelacije ni. Ker je bioplin obdavčen enako ne glede na izvor, oprostitev davka sama po sebi ne vpliva na izvor bioplina.

(96) Švedska je priznala, da so subvencije na Danskem morda vplivale na uvoz na švedski trg. Vendar je opozorila, da lahko na povečanje uvoza iz Danske vplivajo tudi drugi dejavniki, saj je trg plina mednaroden in kompleksen.

(97) Švedska je v odgovoru na pripombe družbe Landwärme pojasnila, da se razlike v cenah na primer med švedskim, danskim in nemškim bioplinom z oprostitvijo davka za porabo bioplina ne nastajajo, se ne povečujejo ali nevtralizirajo, če se ves bioplin obravnava enako. Oprostitev davka lahko vpliva (in naj bi vplivala) na končno tržno ceno bioplina v primerjavi z zemeljskim plinom. Oprostitev davka bo vplivala na količine bioplina in zemeljskega plina, porabljenega na Švedskem, v korist bioplina. Dokler pa je oprostitev davka enaka za ves bioplin, nikoli ne bo razlog za relativne količine porabljenega bioplina glede na različne države porekla. Dokler proizvajalci bioplina v eni državi članici prejemajo večjo proizvodno pomoč kot proizvajalci v drugi državi članici, bodo proizvodni stroški bioplina v prvi državi članici vedno nižji, saj so drugi proizvodni stroški podobni. Poleg tega se lahko proizvodni stroški med dvema državama članicama ali dvema proizvajalcema vedno razlikujejo ne glede na prejeto pomoč. Švedska ugotavlja, da enaka oprostitev davka ne izkrivlja ali povečuje obstoječih izkrivljanj med akterji na področju bioplina.

4.2 Domnevno prekomerno nadomestilo

(98) Švedska je navedla, da ima vzpostavljene nadzorne mehanizme za spremljanje morebitnega prekomernega nadomestila na svojem ozemlju. V poročilih o spremljanju za leti 2018 in 2019 je navedeno, da prekomernega nadomestila ni bilo in naj ga ne bi bilo tudi v prihodnosti. V poročilih so upoštevani stroški proizvodnje bioplina na Švedskem. Izračuni v zvezi z uvoženim bioplinom temeljijo na uvoznih cenah, v katerih se odražajo zneski pomoči, dodeljene proizvajalcu v drugi državi članici, in potrdila o izvoru. Švedska je pojasnila, da proizvodnih stroškov uvoženega bioplina ne more upoštevati: niti Švedska niti uvozniki niso mogli biti seznanjeni s proizvodnimi stroški ali pomočjo, dodeljeno proizvajalcem v drugih državah.

(99) Švedska je poleg tega priznala, da ima Danska vzpostavljen nadzorni mehanizem, ki v analizo vrzeli v financiranju vključuje vse prihodke, vključno s prihodki od potrdil o izvoru. Pojasnila je, da se izvozne cene, kadar danski proizvajalci prodajajo bioplin Švedski, odražajo v prihodkih na enak način, kot se uvozne cene odražajo kot stroški za švedske kupce. Danski in švedski mehanizem se v tem dopolnjujeta in spremljata morebitna prekomerna nadomestila na vsakem od obeh trgov.

(100) Švedska je v zvezi s posebnimi pripombami družbe Landwärme pojasnila, da:

(a) so vsi prihodki iz potrdil o izvoru vključeni v danski preskus glede prekomernega nadomestila;

(b) danski preskus glede prekomernega nadomestila upošteva vse prihodke, tj. tudi prihodke od prodaje plina v tujini. Danska potrdila o izvoru in proizvodna pomoč se upoštevajo ne le pri danskem preskusu, temveč tudi pri švedskem, in sicer prek uvoznih cen;

(c) so v zvezi s količinsko opredelitvijo, ki jo je predložila družba Landwärme (glej uvodno izjavo 86), prikazani proizvodni stroški na podlagi informacij iz švedskih poročil o spremljanju podcenjeni in ne odražajo dejanskih stroškov bioplina za švedskega uvoznika (ki so določeni s tržnimi pogoji povpraševanja).

(101) V zvezi s priporočilom družbe Landwärme, v skladu s katerim naj bi Švedska iz sheme izključila uvoženi biometan, ki je bil subvencioniran v državi porekla, je Švedska trdila, da pravila o državni pomoči ne prepovedujejo kumulacije pomoči in da se v tem predlogu ne upošteva, ali kumulacija pomoči dejansko vodi do prekomernega nadomestila.

4.3 **Druge pripombe**

4.3.1 *Izračun ciljev glede obnovljivih virov energije*

(102) Švedska je pojasnila, da se v okviru ciljev glede obnovljivih virov energije, povezanih s čezmejno trgovino s subvencioniranim biometanom na Švedskem, ista enota energije ne šteje dvojno.

4.3.2 *Izvedljivost uporabe različnih davčnih stopenj*

(103) Švedska se je odzvala na morebitno navedbo Splošnega sodišča, da bi na Švedskem bilo treba ali da bi bilo mogoče uporabljati različne davčne stopnje glede na pomoč, prejeto v različnih državah porekla ([45]).

(104) Švedska je trdila, da uporaba različnih davčnih stopenj na podlagi porekla plina ni mogoča ali razumna iz več razlogov. Trošarine so posredni davki, povezani s proizvodi, in jih ni mogoče določiti posamično, temveč bi morale biti enake za vse uporabnike istega blaga za iste namene. Prav tako razlog za usklajene trošarine na ravni EU ne bi smela biti izravnava razlik v proizvodnih stroških med blagom iz različnih držav članic. Poleg tega znižanje davkov dopolnjuje proizvodno pomoč, saj služi različnim namenom: povečanju povpraševanja oziroma proizvodnje bioplina.

(105) Švedska je nadalje navedla, da bi morala za energente z enakimi oznakami KN (ki ne upoštevajo države porekla) v skladu z direktivo o obdavčitvi energije načeloma veljati enaka davčna stopnja. Navedla je tudi, da na ravni EU ni usklajenih preferenc v zvezi z načinom zagotavljanja podpore za bioplin: če bi Komisija ugotovila, da zaradi proizvodne pomoči v eni državi članici oprostitev davka v drugi ni mogoča, bi izbrala prednostni način podpore za vse države članice, tj. proizvodno pomoč.

(106) Švedska je na koncu navedla, da bi bilo ustrezneje in učinkoviteje zahtevati, da se proizvodna pomoč ne odobri za izvožene proizvode, kot pa zahtevati uporabo ločenih trošarinskih stopenj na podlagi porekla bioplina.

4.3.3 *Dodatne pripombe družbe Landwärme o kumulaciji švedskih ukrepov*

(107) Švedska je v zvezi s tem pojasnila, da se shemi pomoči, na kateri se sklicuje družba Landwärme, izvajata v skladu z uredbo o splošnih skupinskih izjemah (glej na primer SA.111255 in SA.112758). Potrdila je, da se v skladu z zahtevami uredbe o splošnih skupinskih izjemah vsaka druga pomoč, kot je oprostitev davka, upošteva, ko se določi sorazmerna raven proizvodne pomoči na Švedskem, kar pomeni, da se domnevna težava s kumulacijo že obravnava. Nazadnje je pojasnila, da se potrdila o izvoru švedskim proizvajalcem bioplina zaenkrat še ne izdajajo.

([45]) ECLI:EU:T:2022:853, točka 122.

5. OCENA SHEM

5.1 Obstoj državne pomoči

(108) V členu 107(1) PDEU je določeno, da je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.

(109) Za ugotovitev, ali gre za državno pomoč, mora Komisija oceniti, ali so za obravnavani ukrep izpolnjena kumulativna merila iz člena 107(1) Pogodbe (tj. prenos državnih sredstev in pripisljivost državi, selektivna prednost, možno izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino znotraj Unije).

(110) Komisija je v sklepu o začetku postopka (glej uvodne izjave 99 do 105 sklepa o začetku postopka) že predhodno ugotovila, da shemi pomenita državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

5.1.1 *Pripisljivost državi in državna sredstva*

(111) Oprostitve davka so določene v švedskem zakonu (1994:1776) o trošarinah (glej uvodno izjavo 18) in zmanjšujejo davčne prihodke države. Zato jih je mogoče pripisati državi in se financirajo iz državnih sredstev.

5.1.2 *Selektivna prednost in upravičenci*

(112) Neposredni upravičenci shem so davčni zavezanci v shemi za motorno gorivo in končni uporabniki v shemi za gorivo za ogrevanje (glej uvodni izjavi 32 in 33). To so tisti, ki ne plačujejo davka, ki bi ga običajno plačali davčnemu organu, ali tisti, ki od davčnega organa zahtevajo vračilo davka, ki so ga plačali za trajnostni bioplin in biopropan iz neživilskih virov.

(113) Vendar shemi posredno koristita tudi proizvajalcem trajnostnega bioplina in biopropana iz neživilskih virov zaradi povečanega povpraševanja po njihovih proizvodih (glej uvodno izjavo 35).

(114) Prednost je selektivna, saj se nanaša le na trajnostni bioplin in biopropan iz neživilskih virov, ki se uporabljata kot nadomestek za zemeljski plin in UNP.

5.1.3 *Učinek na trgovino in vpliv na konkurenco*

(115) Ker se z bioplinom in biopropanom za promet in ogrevanje trguje med državami članicami in se uporabljata kot nadomestek za fosilna goriva, je verjetno, da bodo oprostitve davka vplivale na trgovino med državami članicami in izkrivljale konkurenco.

(116) Z evropskim plinskim omrežjem je prek Danske povezan zlasti jugozahodni del Švedske. Švedska zato s plinom in bioplinom trguje s sosednjimi državami, zlasti z Dansko. V Stockholmu je tudi regionalno plinsko omrežje, ki se napaja z lokalno dovedenim bioplinom in dobavljenim UZP/utekočinjenim bioplinom. Vendar Komisija ugotavlja, da je švedski trg bioplina v preostalem delu večinoma zunaj omrežja in vključuje več lokalnih in regionalnih omrežij ali samostojne obrate za pridobivanje bioplina ter polnilne postaje (glej uvodno izjavo 37).

5.1.4 *Sklepne ugotovitve o obstoju državne pomoči*

(117) Komisija na podlagi navedenega (glej uvodne izjave 111 do 116) in kot je navedeno v prejšnjih sklepih ([46]), ugotavlja, da shemi pomenita državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

([46]) Glej na primer uvodno izjavo 21 sklepa Komisije v zadevi SA.43302 (2015/N) (UL C 241, 1.7.2016, str. 6).

5.2 **Zakonitost pomoči**

(118) Čeprav so švedski organi shemi priglasili pred njihovim izvajanjem, je Splošno sodišče sklep iz leta 2020 o odobritvi shem razglasilo za ničen. Shemi je torej treba šteti za nezakoniti ([47]).

5.3 **Združljivost pomoči**

5.3.1 *Pravna podlaga za oceno*

(119) Člen 107(3), točka (c), PDEU določa, da lahko Komisija za združljivo razglasi „pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi“. Zato mora združljiva pomoč v skladu z navedeno določbo Pogodbe prispevati k razvoju določenih gospodarskih dejavnosti (ali območij) ([48]). Poleg tega pomoč ne bi smela izkrivljati konkurence na način, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

(120) Kot je navedeno v uvodni izjavi 71, je Komisija ocenila združljivost shem z notranjim trgom od 1. januarja 2021 do 26. januarja 2022 na podlagi pogojev iz oddelkov 3.2 in 3.3 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ter od 27. januarja 2022 na podlagi pogojev iz oddelka 3 in oddelka 4.1 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo.

5.3.2 *Ocena na podlagi smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo*

5.3.2.1 Pozitivni pogoj: pomoč mora pospeševati razvoj gospodarske dejavnosti

5.3.2.1.1 Razvoj gospodarske dejavnosti

(121) Da bi se ukrep lahko štel za združljivega z notranjim trgom, mora v skladu s členom 107(3), točka (c), PDEU prispevati k razvoju določene gospodarske dejavnosti (ali območja) ([49]).

(122) Komisija ugotavlja, da shemi z oprostitvami davka podpirata porabo trajnostnega bioplina in biopropana, ki sta namenjena za uporabo kot motorno gorivo ali gorivo za ogrevanje, s tem pa posredno tudi proizvodnjo trajnostnega bioplina in biopropana (glej uvodno izjavo 35). Gospodarska dejavnost, ki jo podpirata shemi, je torej trajnostna proizvodnja bioplina in biopropana.

(123) Cilj shem je prispevati k doseganju ciljev iz uvodne izjave 28.

(124) Komisija zato ugotavlja, da shemi spodbujata razvoj gospodarskih dejavnosti, kot zahteva člen 107(3), točka (c), PDEU.

5.3.2.1.2 Spodbujevalni učinek

(125) Pomoč ima spodbujevalni učinek, če upravičenca spodbuja, da spremeni svoje ravnanje v smeri razvoja določene gospodarske dejavnosti, ki se izvaja z ukrepom pomoči, in če do spremembe ravnanja ne bi prišlo brez pomoči ([50]). To zlasti velja, kadar stroški energije iz obnovljivih virov presegajo tržno ceno zadevne oblike energije in lahko pomoč pomaga zmanjšati te dodatne okoljske stroške.

([47]) Glej člen 108(3) PDEU in sodbo z dne 12. februarja 2008, CELF, C-199/06, ECLI:EU:C:2008:79, točke 61 do 64.
([48]) Sodba Sodišča z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, točki 20 in 24.
([49]) Sodba Sodišča z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, točki 20 in 24.
([50]) Glej v tem smislu točki 49 in 120 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ter sodbo z dne 22. septembra 2020, Republika Avstrija/Komisija, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742.

(126) Kot je prikazano v preglednicah 1, 2 in 3, so stroški na enoto bioplina, namenjenega za uporabo kot motorno gorivo ali gorivo za ogrevanje, za davčne zavezance višji od tržne cene na enoto zemeljskega plina. Švedska pojasnjuje, da to velja tudi za biopropan. Kot je navedeno v uvodnih izjavah 51 in 57, se je Švedska zavezala, da bo biopropan vključila v letna poročila o spremljanju, primerjala njegove stroške s ceno fosilnega propana in raven pomoči po potrebi prilagodila, da bi preprečila prekomerna nadomestila. Poleg tega bo prilagodila svoja letna poročila o spremljanju, da bi upoštevala izvzetja iz sistema trgovanja z emisijami za delež bioplina, ki se uporablja v toplarnah in obratih za soproizvodnjo toplote in električne energije, in sicer v skladu z zahtevami glede spremljanja in poročanja, ko bodo sprejete na podlagi Direktive 2003/87/ES.

(127) Ker se bo z oprostitvami davka spodbudila uporaba trajnostnega bioplina in biopropana, se bo spodbudila tudi proizvodnja teh vrst goriv iz obnovljivih virov. Komisija zato meni, da bo imela pomoč spodbujevalni učinek v skladu s točko 49 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

5.3.2.1.3 Neobstoj kršitve ustreznih določb prava Unije

(128) Državne pomoči ni mogoče razglasiti za združljivo z notranjim trgom, če so podprta dejavnost, ukrep pomoči ali z njima povezani pogoji neločljivo povezani s kršitvijo prava Unije ([51]).

(129) Kot je navedeno v uvodni izjavi 25, bo Švedska zagotovila, da se vsaka pomoč v okviru shem dodeli samo za bioplin in biopropan, ki izpolnjujeta veljavna trajnostna merila EU in merila EU za emisije toplogrednih plinov, kot so določena v direktivi o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov in prenovljeni direktivi o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov.

(130) Švedska je v skladu s točko 113 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo potrdila tudi, da v okviru shem ne bo dodeljena nobena pomoč za biogoriva iz živilskih virov (glej uvodno izjavo 20).

(131) Ker se shemi nanašata na oprostitve plačila trošarine za energente, je Komisija ocenila tudi njihovo skladnost z direktivo o obdavčitvi energije.

(132) Člen 16(1) direktive o obdavčitvi energije dovoljuje državam članicam, da uporabijo izjemo ali znižano stopnjo obdavčitve biogoriv. Člen 16(2) omejuje izjemo ali znižanje obdavčitve na del proizvoda, ki dejansko izvira iz biomase, kar velja v okviru shem (uvodna izjava 27), saj se oprostitev davka uporablja le za del bioplina in biopropana.

(133) Poleg tega sta shemi skladni tudi s členom 16(3) direktive o obdavčitvi energije, ki določa, da se izjema ali znižanje obdavčitve, ki jo uporabljajo države članice, prilagodi zaradi upoštevanja sprememb v cenah surovin v izogib prekomernim nadomestilom za dodatne stroške, povezane s proizvodnjo proizvodov. Komisija ugotavlja, da Švedska letno spremlja cene zadevnih proizvodov in ravni pomoči po potrebi prilagodi, da bi se izognila tveganju prekomernega nadomestila v prihodnosti (glej uvodno izjavo 43).

(134) Kot je navedeno v uvodni izjavi 36, se oprostitev trošarine uporablja ne glede na poreklo bioplina ali biopropana in je zato v skladu s pravili o prostem pretoku. Davčni režim, ki se uporablja za trošarine na energijo, uvoženo v druge države članice, mora biti v skladu z Direktivo 2008/118/ES o splošnem režimu za trošarino in o razveljavitvi Direktive 92/12/EGS ([52]).

(135) V zvezi s pripombo tretjih strani o metodologiji izračuna ciljev glede obnovljivih virov energije (glej uvodno izjavo 90) Komisija meni, da taka metodološka vprašanja ne vplivajo niti na cilj ukrepa pomoči, tj. spodbujanje bioplina ali biopropana kot takega, niti se ne nanašajo na oblike ukrepa pomoči, ki so tako neločljivo povezane s ciljem pomoči, da jih ni mogoče oceniti ločeno. Zato Komisija te točke ne ocenjuje v okviru tega sklepa o državni pomoči.

([51]) Sodba Sodišča z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, točka 44.

([52]) Od 13. februarja 2023 pa z Direktivo 2020/262/EU, ki nadomešča Direktivo 2008/118/ES (Direktiva (EU) 2020/262 z dne 19. decembra 2019 o določitvi splošnega režima za trošarino (prenovitev) (UL L 58, 27.2.2020, str. 4).

(136) Komisija ugotavlja, da shemi ne kršita ustreznih določb prava Unije.

5.3.2.2 Negativni pogoj: pomoč ne sme neupravičeno spreminjati trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi

5.3.2.2.1 Trg, na katerega vpliva pomoč

(137) Trg, na katerega vpliva pomoč, je trg trajnostnega bioplina in biopropana na Švedskem in v EU.

5.3.2.2.2 Pozitivni učinki ukrepa pomoči

(138) Kot je navedeno v oddelku 5.3.2.1.1, ukrep prispeva k razvoju določene gospodarske dejavnosti, tj. proizvodnje trajnostnega bioplina in biopropana. Spodbujanje razvoja energije iz obnovljivih virov je eden od ciljev energetske politike Unije.

5.3.2.2.3 Negativni učinki ukrepa pomoči na notranji trg: ukrep pomoči zmanjšuje izkrivljanje konkurence in trgovine

5.3.2.2.3.1 Potreba po posredovanju države

(139) V skladu s pododdelkom 3.2.2 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo mora država članica dokazati, da obstaja potreba po posredovanju države in zlasti, da je pomoč potrebna za odpravo nedelovanja trga, ki sicer ne bi bila obravnavana. Komisija v primeru proizvodnje energije iz obnovljivih virov domneva, da nedelovanje trga še vedno obstaja, kar je mogoče odpraviti s pomočjo za energijo iz obnovljivih virov, in sicer iz razlogov, navedenih v točki 115 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

(140) Brez posredovanja države bi za bioplin in biopropan veljale enake davčne stopnje kot za enakovredna fosilna plina, tj. zemeljski plin oziroma UNP. Kot je prikazano v preglednicah 1, 2 in 3, bi bila bioplin in biopropan, ki sta namenjena za uporabo kot motorno gorivo ali gorivo za ogrevanje, brez posredovanja države dražja od enakovrednih fosilnih goriv. Komisija meni, da se zato ne bi prodajala v obsegu, ki je potreben za prispevanje k okoljskim ciljem, h katerim sta zavezani shemi. Komisija na podlagi tega ugotavlja, da je zadevna pomoč potrebna.

(141) Poleg tega je Švedska, kot je navedeno v uvodni izjavi 26, potrdila, da za bioplin in biopropan, za katera je v okviru shem dodeljena podpora, ne bi veljali sistem kvot, obveznosti mešanja ali drugi sistemi s podobnim učinkom. Zato se upošteva točka 114 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

5.3.2.2.3.2 Ustreznost

(142) V skladu s točko 40 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo mora biti predlagani ukrep ustrezen instrument, ki obravnava zadevni cilj politike. Komisija v skladu s točko 116 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo predpostavlja, da je pomoč, ki jo države članice dodelijo za doseganje svojih ciljev glede podnebnih sprememb in trajnostnosti, ustrezna, njeni izkrivljajoči učinki pa omejeni, če so izpolnjeni vsi drugi pogoji združljivosti.

(143) Komisija ugotavlja, da se z oprostitvami davka spodbuja poraba trajnostnega bioplina in biopropana, s tem pa njuna proizvodnja. Cilj shem je prispevati k doseganju nacionalnih ciljev in ciljev EU iz uvodne izjave 28.

(144) Komisija meni, da je pomoč v obliki znižanja davka načeloma ustrezen instrument za spodbujanje porabe energije iz obnovljivih virov, če so izpolnjeni vsi drugi pogoji združljivosti.

5.3.2.2.3.3 Sorazmernost (vključno s kumulacijo)

5.3.2.2.3.3.1 Sorazmernost

(145) V skladu s točko 131 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo mora pomoč za tekoče poslovanje, dodeljena za energijo iz obnovljivih virov, ki ni električna energija, izpolnjevati naslednje kumulativne pogoje:

(a) pomoč na enoto energije ne presega razlike med skupnimi izravnanimi stroški proizvodnje energije z uporabo posamezne zadevne tehnologije in tržno ceno zadevne oblike energije (brez prekomernega nadomestila);

(b) izravnani stroški proizvodnje energije lahko vključujejo običajen donos kapitala. Pomoč za naložbe se pri izračunu izravnanih stroškov proizvodnje energije odšteje od skupnega naložbenega zneska;

(c) proizvodni stroški so redno posodabljajo, vsaj enkrat letno;

(d) pomoč se dodeli le, dokler ni obrat v celoti amortiziran v skladu z običajnimi računovodskimi pravili, s čimer se prepreči, da bi pomoč za tekoče poslovanje na podlagi izravnanih stroškov proizvodnje energije presegla amortizacijo naložbe.

(146) Komisija v zvezi s pogojem iz točke 131(c) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ugotavlja, da shemi švedski organi redno spremljajo. Švedska je potrdila, da bo še naprej spremljala trg motornih goriv in goriv za ogrevanje ter da bo redno pripravljala poročila o spremljanju in jih pošiljala Komisiji. Ta poročila bodo vključevala posodobljene izračune stroškov za bioplin (in izračune za biopropan, če se tak trg razvije). Švedska se je tudi zavezala, da bo ravni pomoči ustrezno prilagodila, če bi se stroški razvijali tako, da bi obstajalo tveganje prekomernega nadomestila. Komisija meni, da je zato pogoj iz točke 131(c) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo izpolnjen.

(147) Kot je navedeno v uvodni izjavi 41, je Švedska potrdila, da se pomoč ne bo več dodeljevala, ko bodo obrati v celoti amortizirani v skladu z običajnimi računovodskimi pravili. Komisija meni, da je zato pogoj iz točke 131(d) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo izpolnjen.

(148) Švedska je v zvezi s pogojem iz točke 131(a) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo pojasnila, da je v njenih poročilih o spremljanju za leti 2018 in 2019 navedeno, da za bioplin prekomernega nadomestila ni bilo in naj ga ne bi bilo tudi v prihodnosti. Rezultati poročil o spremljanju, ki jih je pripravila švedska agencija za energijo in so navedeni v preglednicah 1, 2 in 3, kažejo, da še vedno obstaja razlika v ceni med zemeljskim plinom in bioplinom v škodo bioplina, ne glede na odobreno oprostitev davka.

(149) V zvezi s točko 131(b) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo so švedski organi trdili, da je stopnja donosa bioplina leta 2019 znašala približno 10 %, kar se šteje za razumno stopnjo donosa za to industrijo. Švedska se je zavezala, da bo vsako leto spremljala donosnost naložb in raven pomoči po potrebi prilagodila.

(150) Komisija zato ugotavlja, da je zahteva iz točke 131 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo izpolnjena.

5.3.2.2.3.3.2 Kumulacija

(151) V skladu z oddelkom 3.2.5.2 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo se pomoč lahko dodeli hkrati na podlagi več shem pomoči ali kumulira z *ad hoc* pomočjo, če skupni znesek državne pomoči za posamezno dejavnost ali projekt ne presega zgornjih meja, določenih na podlagi pragov pomoči iz teh smernic.

(152) Komisija ugotavlja, da ni izključeno, da proizvajalec lahko prejme proizvodno pomoč in da je njegova proizvodnja potem lahko oproščena davka na energij in CO_2 na Švedskem, če izpolnjuje pogoje za upravičenost iz oddelka 2.2.

(153) Komisija ugotavlja, da se taka podpora dodeljuje na različnih stopnjah dobavne verige in ima različne neposredne upravičence. Proizvodna pomoč se izvaja na prvi stopnji (proizvodnja), švedske sheme za oprostitev davka pa na zadnji stopnji (poraba). Namen podpore za proizvodnjo je spodbuditi naložbe v proizvodnjo bioplina, tako da se proizvajalcem zagotovijo višji ali stabilnejši prihodki, kot bi jih običajno zagotovil trg. Cilj sistema porabe je znižati ceno bioplina za končne odjemalce, tako da se ti odločijo za nakup bioplina namesto zemeljskega plina.

(154) Po mnenju Splošnega sodišča ([53]) oprostitve davka na Švedskem ne vplivajo na proizvodne stroške. S tem bi se lahko povečalo povpraševanje, kar bi lahko povzročilo povečanje prihodkov za proizvajalca. Istočasno in tudi po mnenju Splošnega sodišča ([54]) bi bioplin, za katerega je bila dodeljena subvencija za proizvodnjo, proizvajalcu omogočil prodajo bioplina po ceni, ki je lahko konkurenčna zemeljskemu plinu.

5.3.2.2.3.3.2.1 Kumulacija s proizvodno pomočjo na nacionalni ravni

(155) Kot je razvidno iz oddelka 2.5, so švedski organi pojasnili, da je mogoča kumulacija med oprostitvami davka in ukrepi za dodelitev pomoči za naložbe ali pomoči za tekoče poslovanje proizvajalcem bioplina/biopropana. Pojasnili so tudi, da bodo zneski pomoči, ki so bili morda dodeljeni proizvajalcem bioplina/biopropana na Švedskem, vključeni v sporočene stroške in s tem upoštevani pri spremljanju nadomestil, ki ga izvaja švedska agencija za energijo.

(156) V zvezi s pripombami družbe Landwärme o kumulaciji s švedskimi shemami proizvodne pomoči (glej uvodno izjavo 93) in glede na odgovore Švedske (glej uvodno izjavo 107) Komisija ni ugotovila nobene pomembne težave v zvezi s kumulacijo davčnih shem in drugih švedskih shem proizvodne pomoči. Komisija ugotavlja, da se po eni strani potencialna proizvodna pomoč upošteva v preskusu glede prekomernega nadomestila, ki se izvede v okviru davčnih shem (glej uvodni izjavi 65 in 66), in da po drugi strani Švedska zagotavlja, da so pri dodeljevanju proizvodne pomoči na podlagi uredbe o splošnih skupinskih izjemah izpolnjene zahteve glede kumulacije iz navedene uredbe (glej uvodno izjavo 107).

(157) Komisija na podlagi tega ugotavlja, da sta shemi v primeru kumulacije z navedeno proizvodno pomočjo na nacionalni ravni skladni z oddelkom 3.2.5.2 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ([55]).

5.3.2.2.3.3.2.2 Kumulacija s proizvodno pomočjo v nekaterih državah članicah

(158) Kot je pojasnjeno v sklepu o začetku postopka, je Komisija od družbe Landwärme prejela informacije, ki kažejo, da se je količina bioplina iz Danske na Švedskem med letoma 2015 in 2019 stalno povečevala.

(159) Iz pripomb tretjih strani in Švedske glede sklepa o začetku postopka je razvidno, da se je na Švedskem uvoz bioplina iz Danske povečal v letih pred priglasitvijo podaljšanja shem in po sprejetju sklepov iz leta 2020.

(160) Družba Landwärme je v zvezi s tem predložila dodatne podatke (glej uvodno izjavo 79). Navedla je, da so proizvajalci biometana, ki so kumulirali dve subvenciji, prejeli prekomerno nadomestilo in to prekomerno nadomestilo uporabili, da bi švedske proizvajalce biometana in proizvajalce iz drugih držav članic izrinili s švedskega trga (glej uvodno izjavo 80).

(161) Švedsko združenje za plin in Švedska menita, da so subvencije na Danskem morda vplivale na uvoz na švedski trg, vendar so nanj morda vplivali tudi drugi dejavniki (glej uvodni izjavi 78 in 96).

(162) Komisija na podlagi tega meni, da ni mogoče izključiti, da je pomoč, dodeljena na Danskem, morda vplivala na povečanje uvoza bioplina iz Danske na Švedsko. Vendar tudi meni, da na podlagi predloženih dokazov ni mogoče sklepati, da obstaja vzročna zveza s prekomernim nadomestilom. Ta razvoj je bil morda zgolj posledica povečanja števila obratov za proizvodnjo bioplina na Danskem, kar je cilj proizvodne pomoči na Danskem, in s tem povečane ponudbe.

([53]) ECLI:EU:T:2022:853, točka 25.
([54]) ECLI:EU:T:2022:853, točka 25.
([55]) ECLI:EU:T:2022:853, točke 89, 90, 91 in 108.

(163) Komisija nadalje razume, da utemeljitev družbe Landwärme temelji na potrdilih o izvoru (ki omogočajo sledenje poreklu). Čezmejna trgovina z biometanom praviloma temelji na certifikatih. Ko se bioplin dovede v plinsko omrežje, ga ni mogoče razlikovati od zemeljskega plina. Potrdila o izvoru, izdana za namene prenovljene direktive spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, imajo edini namen prikazati končnemu odjemalcu, da sta bila določen delež oziroma določena količina energije proizvedena iz obnovljivih virov. S potrdili o izvoru je mogoče trgovati. Imajo tržno vrednost, ki bi jo bilo treba upoštevati pri ustreznih shemah podpore ([56]).

(164) Zato ni pomembno vprašanje, ali se trguje s potrdili o izvoru, temveč ali so ta (in drugi viri prihodkov) vključena v preskuse glede prekomernega nadomestila.

(165) Komisija ugotavlja, da Švedska in Danska izvajata preskuse glede prekomernega nadomestila. Svojo oceno bo začela z danskim preskusom.

(166) Kot so potrdili danski organi (glej uvodno izjavo 82) za shemo pomoči SA.35485 ([57]), Danska izvaja letno oceno prekomernega nadomestila. Izračun temelji na letnih računovodskih izkazih upravičencev ter upošteva vse stroške in prihodke, med drugim tudi prihodke, povezane s prodajo plina in potrdil o izvoru, ter dansko pomoč. Danska izvaja oceno za tekoče triletno obdobje. Če je iz predhodnega triletnega obdobja razvidno, da so upravičenci danske sheme podpore za biometan prejeli prekomerno nadomestilo, nacionalni organi raven pomoči pregledajo in prilagodijo. Kot je pojasnila Danska, se je to zgodilo po oceni iz leta 2023. Danski organi so dodali, da se pri tej metodi upoštevajo učinki švedskih shem, saj se bo povečano povpraševanje po bioplinu odražalo v povečanem dohodku, izkazanem v letnih računovodskih izkazih.

(167) Komisija meni, da je preskus, ki ga je izvedla Danska, dobro zasnovan za zagotovitev, da v danski shemi ni prekomernega nadomestila (in za sprejetje ustreznih korektivnih ukrepov v primeru prekomernega nadomestila). V obdobju 2020–2022 je Komisija sama spremljala shemo pomoči SA.35485 in podrobno preučila preskus glede prekomernega nadomestila, ki ga je izvedla Danska. Zato lahko potrdi trditve Danske.

(168) Komisija ugotavlja, da danski preskus glede prekomernega nadomestila upošteva vse prihodke, vključno z morebitnimi prihodki od prodaje potrdil o izvoru in morebitnim učinkom pomoči, dodeljene v drugih državah članicah, na prihodke danskih proizvajalcev. Že v sklepu o začetku postopka je poudarila, da se v danskem izračunu upoštevajo vsi prihodki, zlasti tisti, ki so povezani s prodajo plina in potrdil o izvoru (glej uvodno izjavo 95 sklepa o začetku postopka), kar je v nasprotju z izjavo družbe Landwärme. V odgovor na sklep o začetku postopka niti družba Landwärme niti katera koli druga zainteresirana stran ni predložila dokazov, da bi bilo to dejansko napačno.

(169) V zvezi z zadevnima švedskima davčnima shemama sta švedsko združenje za plin in Švedska pojasnila, da se v poročilih o spremljanju upoštevajo stroški proizvodnje bioplina na Švedskem, vključno z morebitno pomočjo, dodeljeno proizvajalcem. Izračuni v zvezi z uvoženim bioplinom temeljijo na uvoznih cenah, v katerih se odražajo zneski pomoči, dodeljeni proizvajalcu v drugi državi članici, in cena potrdil o izvoru. Švedska je pojasnila, da proizvodnih stroškov uvoženega bioplina ne more upoštevati: niti Švedska niti uvozniki niso mogli biti seznanjeni s proizvodnimi stroški ali pomočjo, dodeljeno proizvajalcem v drugih državah (glej uvodni izjavi 83 in 98).

(170) Komisija ugotavlja, da švedski preskus temelji na ceni za dobavitelje goriva, saj se davek obračuna pri njih. Švedski preskus je zasnovan tako, da je povprečna cena bioplina tudi ob oprostitvi davka še vedno višja od povprečne cene zemeljskega plina na švedskem trgu. Ob uvozu bioplina njegova cena na švedskem trgu ustreza uvozni ceni (npr. ceni, plačani danskemu proizvajalcu (in vključeni v danski preskus) in stroškom, ki jih ima uvoznik (npr. stroški prevoza)).

([56]) Glej člen 19 prenovljene direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov: „Države članice zagotovijo, da se, ko proizvajalec prejme finančno podporo iz programa podpore, v zadevnem programu podpore ustrezno upošteva tržna vrednost potrdila o izvoru za isto proizvodnjo.“

([57]) Sklep Komisije z dne 14. novembra 2013 v zadevi SA.35485 (2012/N) – Danska – Pomoč za vse oblike uporabe bioplina – A (UL C 292, 4.9.2015, str. 3).

(171) Družba Landwärme meni, da metoda izračuna, ki jo je Komisija uporabila pri oceni združljivosti shem pomoči za biometan, vključno s švedskima shemama, omogoča prekomerno nadomestilo, saj ne upošteva prihodkov, ustvarjenih s prodajo potrdil o izvoru, in pomoči, dodeljene v drugih državah članicah (glej uvodno izjavo 85).

(172) Evropska federacija za energijo iz obnovljivih virov (EREF), združenje za plin Eurogas in podjetje GreenGasAdvisors so izrazili tudi splošne pomisleke glede tveganja prekomernega nadomestila zaradi morebitne kumulacije pomoči v okviru več shem v primeru čezmejne trgovine (glej uvodni izjavi 88 in 89).

(173) Komisija meni, da je v tem primeru tveganje prekomernega nadomestila ustrezno obravnavano s kombinacijo švedskega in danskega preskusa glede prekomernega nadomestila. Danski in švedski mehanizem se dopolnjujeta in omogočata, da pri ocenjevanju združljivosti švedskega ukrepa skupaj ne pride do prekomernega nadomestila.

(174) Zlasti danski preskus že ustrezno obravnava prekomerno nadomestilo za danske proizvajalce biometana, saj vključuje prihodke od potrdil o izvoru in vse prihodke iz čezmejne trgovine. Švedski preskus zadovoljivo upošteva čezmejno trgovino in morebitno proizvodno pomoč, prejeto v drugih državah članicah, saj ne temelji le na domači proizvodnji, ampak vključuje tudi uvoženi bioplin. Poleg tega se upošteva pomoč, dodeljena v drugih državah, saj bo vplivala na ceno bioplina, uvoženega na Švedsko (ki se upošteva pri švedskem preskusu).

(175) Komisija v zvezi z izračunom, ki ga je predložila družba Landwärme, da bi prikazala prekomerno nadomestilo za danske proizvajalce (glej uvodno izjavo 86), ugotavlja, da temelji na predpostavkah in napačnem razumevanju preskusa glede prekomernega nadomestila, ki ga izvaja Danska. Družba Landwärme je domnevala, da danska proizvodna pomoč pomeni razliko med proizvodnimi stroški bioplina in ceno zemeljskega plina, nato pa je dodala švedsko davčno olajšavo (ob predpostavki, da se je celotna olajšava prenesla na danske proizvajalce) in ceno potrdil o izvoru. Nasprotno, preskus, ki ga je izvedla Danska, temelji na dejanskih finančnih podatkih danskih proizvajalcev z *vsemi* prihodki in stroški, kot je že opisano v uvodni izjavi 95 sklepa o začetku postopka. To pomeni, da so morebitni dodatni prihodki danskih proizvajalcev zaradi švedske davčne olajšave ([58]) in prihodki od prodaje potrdil o izvoru vključeni v preskus glede prekomernega nadomestila in se zato odštejejo od danske proizvodne pomoči. Komisija zato ne more skleniti, da je prejela dokaze o prekomernem nadomestilu, ki izhaja iz švedskih shem za proizvajalce, kadar proizvodno pomoč dodeli druga država članica (glej uvodno izjavo 231 sklepa o začetku postopka). Natančneje, izračun, ki ga je predložila družba Landwärme, ne razveljavlja zgornjih ugotovitev, da je prekomerno nadomestilo na Danskem ustrezno obravnavano.

(176) Nekatere tretje strani, vključno z družbo Landwärme, so v svojih pripombah predlagale, naj Švedska iz shem izključi uvoženi biometan, ki je subvencioniran v državi porekla (glej uvodno izjavo 87). Švedska je v odgovor na ta predlog navedla, da pravila o državni pomoči ne prepovedujejo kumulacije pomoči in da ta predlog ne upošteva, ali kumulacija pomoči dejansko vodi do prekomernega nadomestila (glej uvodno izjavo 101). Poleg tega je opozorila, da na ravni EU ni usklajenih preferenc v zvezi z načinom zagotavljanja podpore za bioplin: če bi Komisija ugotovila, da zaradi proizvodne pomoči v eni državi članici oprostitev davka v drugi ni mogoča, bi izbrala prednostni način podpore za vse države članice, tj. proizvodno pomoč (glej uvodno izjavo 105). Komisija v skladu s točko 56 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo ugotavlja, da je kumulacija pomoči v zvezi z istimi upravičenimi stroški mogoča, če skupni znesek pomoči za projekt ali dejavnost ne privede do prekomernega nadomestila. Komisija se sklicuje tudi na točko 93 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo, v kateri je navedeno, da se glede na obseg in nujnost izziva razogljičenja lahko uporabijo različni instrumenti, vključno z neposrednimi nepovratnimi sredstvi. V obravnavanem primeru Komisija razume, da je namen predloga družbe Landwärme odprava prekomernega nadomestila. Zato bi morala Komisija to kot pomembno točko oceniti le, če bi našla dokaze o prekomernem nadomestilu. Enako velja za vprašanje, ali se lahko uporabijo različne ravni obdavčitve ali ne (glej uvodne izjave 91, 92 in 103 do 106).

([58]) Kot je navedeno v opombi 49, družba Landwärme zgolj predpostavlja, da bi danski proizvajalci prejeli celotno vrednost davčne olajšave, odobrene končnim potrošnikom na Švedskem.

5.3.2.2.3.3.2.3 Ugotovitev glede kumulacije

(177) Komisija na podlagi navedenega ugotavlja, da sta shemi skladni z oddelkom 3.2.5.2 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

5.3.2.2.3.3.3 Ugotovitev glede sorazmernosti (vključno s kumulacijo)

(178) Komisija na podlagi ugotovitev iz uvodnih izjav 157 in 177 ugotavlja, da sta shemi sorazmerni.

5.3.2.2.4 Primerjava pozitivnih učinkov pomoči z negativnimi učinki na notranji trg

(179) Negativni učinki ukrepa na konkurenco in trgovino morajo biti dovolj omejeni, da je skupni učinek ukrepa pozitiven. Sodišče je pojasnilo, da mora Komisija za oceno, ali ukrep spreminja trgovinske pogoje v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnim interesom, pretehtati pozitivne učinke načrtovane pomoči za razvoj dejavnosti, ki naj bi jih pomoč podpirala, in negativne učinke, ki jih ima lahko ta pomoč na notranji trg ([59]).

(180) Na pozitivni strani izravnave Komisija ugotavlja, da ukrep podpira porabo trajnostnega bioplina in biopropana ter s tem olajšuje razvoj njune trajnostne proizvodnje. Poleg tega bi morala pomoč povzročiti pozitivne posredne učinke v smislu okoljskih koristi.

(181) Komisija v zvezi s tem ugotavlja, da je spodbujanje razvoja energije iz obnovljivih virov eden od ciljev energetske politike Unije v skladu s členom 194 PDEU. Poleg tega je v točki 30 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo navedeno, da je mogoče višjo raven varstva okolja doseči s prehodom na nizkoogljično gospodarstvo s pomembnim deležem spremenljive energije iz obnovljivih virov.

(182) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 30, so stroški proizvodnje bioplina previsoki, da bi ta goriva brez pomoči lahko bila konkurenčna enakovrednim fosilnim gorivom.

(183) Na negativni strani izravnave Komisija ugotavlja, da shemi zagotavljata posredno prednost proizvajalcem trajnostnega bioplina in biopropana, pri čemer so izključeni drugi proizvajalci goriv.

(184) Točka 116 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo vključuje predpostavko, da so izkrivljajoči učinki pomoči za energijo iz obnovljivih virov omejeni, če so izpolnjeni vsi drugi pogoji združljivosti.

(185) Komisija na podlagi tega ugotavlja, da ni neupravičenih negativnih učinkov na konkurenco in trgovino med državami članicami.

5.3.2.3 Preglednost

(186) Države članice morajo v skladu z oddelkom 3.2.7 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo objaviti nekatere informacije v zvezi z upravičenci do pomoči. Švedska bo še naprej izpolnjevala te določbe in zadevne informacije objavljala na spletišču (glej uvodno izjavo 68).

5.3.2.4 Podjetja v težavah ali podjetja, ki so naslovniki neporavnanega naloga za izterjavo

(187) Kot je razvidno iz uvodne izjave 69, bodo švedski organi še naprej zagotavljali, da se pomoč ne bo dodelila podjetjem v težavah ali tistim, ki so naslovniki neporavnanega naloga za izterjavo zaradi predhodnega sklepa Komisije, s katerim je bil ukrep pomoči razglašen za nezakonitega in nezdružljivega z notranjim trgom, v skladu s točkama 16 in 17 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

([59]) Sodba Sodišča z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, točka 101.

5.3.2.5 Ugotovitev glede združljivosti pomoči

(188) Komisija ugotavlja, da pomoč pospešuje razvoj gospodarske dejavnosti in ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi. Zato meni, da je pomoč združljiva z notranjim trgom na podlagi člena 107(3), točka (c), PDEU in ustreznih določb smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

5.3.3 *Ocena na podlagi smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo*

(189) Komisija je po sprejetju smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo ocenila združljivost shem na podlagi navedenih smernic za obdobje od 27. januarja 2022. Podprte dejavnosti spadajo v kategorijo pomoči za zmanjšanje in odvzem emisij toplogrednih plinov, tudi prek podpore za energijo iz obnovljivih virov in energijsko učinkovitost (glej točko 16(a) smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo).

(190) Komisija je shemi ocenila na podlagi splošnih določb o združljivosti iz oddelka 3 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo ter posebnih meril združljivosti za pomoč za zmanjšanje in odvzem emisij toplogrednih plinov, tudi prek podpore za energijo iz obnovljivih virov in energijsko učinkovitost iz oddelka 4.1 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo.

5.3.3.1 Pozitivni pogoj: pomoč mora pospeševati razvoj gospodarske dejavnosti

5.3.3.1.1 Opredelitev gospodarske dejavnosti, ki se pospešuje z ukrepom, pozitivnih učinkov ukrepa za širšo družbo, po potrebi pa tudi njegove ustreznosti za specifične politike Unije

(191) V skladu s točkami 23, 24 in 25 smernic o pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo morajo države članice opredeliti gospodarske dejavnosti, ki se bodo pospeševale s pomočjo, in navesti, ali bo pomoč prispevala k doseganju politik in ciljev Unije, ter opisati, kako.

(192) Komisija ugotavlja, da shemi z oprostitvami davka podpirata porabo bioplina in biopropana, ki sta namenjena za uporabo kot motorno gorivo ali gorivo za ogrevanje, s tem pa posredno tudi proizvodnjo bioplina in biopropana, s čimer prispevata k razvoju te gospodarske dejavnosti (glej uvodno izjavo 35). Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 28, Švedska meni, da shemi s spodbujanjem uporabe trajnostnih goriv iz obnovljivih virov prispevata k doseganju navedenih ciljev EU in nacionalnih ciljev.

(193) Švedska je v skladu s točko 80 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo potrdila, da bodo podprta goriva skladna s trajnostnimi merili in merili za prihranek emisij toplogrednih plinov iz prenovljene direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov ter njenih izvedbenih ali delegiranih aktov (glej uvodno izjavo 25).

(194) Komisija zato meni, da shemi izpolnjujeta zahteve iz oddelka 3.1 in točke 80 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo.

5.3.3.1.2 Spodbujevalni učinek

(195) Za državno pomoč se lahko šteje, da pospešuje gospodarsko dejavnost, samo, če ima spodbujevalni učinek. Pomoč ima spodbujevalni učinek, če upravičenca spodbudi k spremembi ravnanja v smeri razvoja gospodarske dejavnosti, ki se izvaja ob pomoči, in če do te spremembe ravnanja v odsotnosti pomoči ne bi prišlo ([60]).

(196) Za dokazovanje spodbujevalnega učinka točka 28 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo zahteva opredelitev dejanskega scenarija in verjetnega hipotetičnega scenarija brez pomoči. Poleg tega je treba v skladu s točko 28 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo spodbujevalni učinek dokazati s količinsko opredelitvijo iz oddelka 3.2.1.3 navedenih smernic. Oddelek 3.2.1.3 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo se nanaša na neto dodatne stroške (v nadaljnjem besedilu: vrzel v financiranju), ki so potrebni za doseganje cilja ukrepa pomoči, v primerjavi s hipotetičnim scenarijem brez pomoči. V točki 54 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo je pojasnjeno, da je v nekaterih okoliščinah morda težko v celoti opredeliti koristi in stroške za upravičenca ter tako količinsko opredeliti neto sedanjo vrednost po dejanskem in hipotetičnem scenariju. V takih primerih se lahko uporabijo alternativni pristopi za specifične vrste pomoči iz poglavja 4. V zvezi s tem je v točki 110 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo navedeno, da kadar se zaradi znižanja davkov ali davkom podobnih dajatev znižajo ponavljajoči se stroški poslovanja, znesek pomoči ne sme presegati razlike med stroški okolju prijaznega projekta ali dejavnosti in okolju manj prijaznega hipotetičnega scenarija.

([60]) V zvezi s tem glej oddelek 3.1.2 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo ter sodbo z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, točki 20 in 24.

(197) Komisija v shemah ugotavlja, da dejanski scenarij predpostavlja porabo trajnostnega bioplina ali biopropana, hipotetični scenarij pa porabo enakovrednega fosilnega goriva.

(198) Komisija v zvezi s tem meni, da je v skladu s točko 110 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo ustrezna količinska opredelitev, ki se uporablja za shemi, razlika med stroški okolju prijazne dejavnosti in okolju manj prijaznega hipotetičnega scenarija, tj. stroški bioplina (ali biopropana) in stroški enakovrednega fosilnega goriva.

(199) Kot je prikazano v preglednicah 1, 2 in 3, so stroški trajnostnega bioplina, namenjenega za uporabo kot motorno gorivo ali gorivo za ogrevanje, višji od stroškov zemeljskega plina. Pomoč prispeva k zmanjšanju teh dodatnih stroškov. Komisija zato meni, da se bo z oprostitvami davka spodbudila uporaba trajnostnega bioplina (in biopropana ([61])) in da se bo posledično posredno spodbudila tudi proizvodnja teh vrst goriv iz obnovljivih virov.

(200) Komisija na podlagi tega meni, da so zahteve iz točk 26, 27 in 28 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo izpolnjene.

(201) Točka 29 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo določa, da pomoč običajno nima spodbujevalnega učinka, če se je delo pri projektu začelo pred predložitvijo vloge za pomoč. Vendar je v točki 31 navedenih smernic pojasnjeno, da ima lahko pomoč v nekaterih izjemnih primerih spodbujevalni učinek tudi pri projektih, ki so se začeli pred predložitvijo vloge za pomoč. Za pomoč se šteje, da ima spodbujevalni učinek, zlasti kadar se dodeli samodejno v skladu z objektivnimi in nediskriminatornimi merili ter brez nadaljnjega uveljavljanja diskrecijske pravice države članice ter če je bil ukrep sprejet in je začel veljati, preden se je projekt ali dejavnost, ki prejme pomoč, začela izvajati, razen za sheme, ki so naslednice davčnih shem, kadar je dejavnost že bila zajeta v prejšnjih shemah v obliki davčnih ugodnosti.

(202) Kot je navedeno v uvodni izjavi 40, se pomoč dodeli samodejno v skladu z objektivnimi in nediskriminatornimi merili ter brez nadaljnjega uveljavljanja diskrecijske pravice države članice. Poleg tega sta shemi naslednici obstoječih davčnih shem, tako da je bila dejavnost že zajeta v prejšnjih shemah. Zahteve iz točke 31 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo so torej izpolnjene.

(203) Komisija zato ugotavlja, da ima pomoč v okviru shem spodbujevalni učinek.

5.3.3.1.3 Neobstoj kršitve ustreznih določb prava Unije

(204) Državne pomoči ni mogoče razglasiti za združljivo z notranjim trgom, če podprta dejavnost, ukrep pomoči ali z njima povezani pogoji pomenijo kršitev ustreznega prava Unije ([62]).

(205) V tem primeru je Komisija zlasti ocenila, ali sta shemi v nasprotju z ustrezno zakonodajo Unije v energetskem sektorju. Komisija ugotavlja, da bo pomoč v okviru shem za podporo zadevnim proizvodom dodeljena v skladu s trajnostnimi merili in merili za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz prenovljene direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (glej uvodno izjavo 25).

(206) Ker se ukrep nanaša na znižanje trošarin in oprostitve za energente, mora Komisija oceniti tudi njegovo skladnost z direktivo o obdavčitvi energije.

([61]) Švedska se je zavezala, da bo za biopropan predložila poročilo o spremljanju in raven pomoči prilagodila, da bi preprečila prekomerna nadomestila.

([62]) Točka 33 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo ter sodba z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, točka 44.

(207) Člen 16(1) direktive o obdavčitvi energije dovoljuje državam članicam, da uporabijo izjemo ali znižano stopnjo obdavčitve biogoriv. Člen 16(2) omejuje izjemo ali znižanje obdavčitve na del proizvoda, ki dejansko izvira iz biomase, kar velja v okviru sheme (glej uvodno izjavo 27).

(208) Poleg tega je ukrep skladen tudi s členom 16(3) direktive o obdavčitvi energije, ki določa, da se izjema ali znižanje obdavčitve, ki jo uporabljajo države članice, prilagodi zaradi upoštevanja sprememb v cenah surovin v izogib prekomernim nadomestilom za dodatne stroške, povezane s proizvodnjo izdelkov. Komisija ugotavlja, da Švedska letno spremlja cene zadevnih proizvodov in ravni pomoči po potrebi prilagodi, da bi se izognila tveganju prekomernega nadomestila v prihodnosti (glej uvodno izjavo 43).

(209) V zvezi s pripombo tretjih strani o metodologiji izračuna ciljev glede obnovljivih virov energije (glej uvodno izjavo 90) Komisija meni, da taka metodološka vprašanja ne vplivajo niti na cilj ukrepa pomoči, tj. spodbujanje bioplina ali biopropana kot takega, niti se ne nanašajo na oblike ukrepa pomoči, ki so tako neločljivo povezane s ciljem pomoči, da jih ni mogoče oceniti ločeno. Zato Komisija te točke ne ocenjuje v okviru tega sklepa o državni pomoči.

(210) Glede na navedeno Komisija nima dokazov, da shemi ali z njima povezani pogoji niso neločljivo povezani s kršitvijo ustreznega prava Unije. Komisija zato ugotavlja, da so zahteve iz točke 33 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo izpolnjene.

5.3.3.1.4 Zaključek

(211) Komisija ugotavlja, da shemi izpolnjujeta prvi (pozitivni) pogoj ocene združljivosti, tj. da pomoč spodbuja razvoj gospodarske dejavnosti v skladu z zahtevami iz oddelka 3.1 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo.

5.3.3.2 Negativni pogoj: pomoč ne sme neupravičeno spreminjati trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi

5.3.3.2.1 Nujnost pomoči

(212) V točki 89 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo je navedeno, da mora država članica opredeliti ukrepe politike, ki so že vzpostavljeni za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Da bi se dokazala potreba po pomoči, je v točkah 38 in 90 navedenih smernic pojasnjeno, da mora država članica dokazati, da projekt brez pomoči ne bi bil izveden, pri čemer upošteva hipotetični scenarij ter ustrezne stroške in prihodke, vključno s tistimi, ki so povezani z ukrepi iz točke 89 smernic. Za zagotovitev, da pomoč ostane nujna za vsako upravičeno kategorijo upravičencev, morajo države članice vsaj vsaka tri leta posodobiti svojo analizo ustreznih stroškov in prihodkov v primeru shem, ki trajajo dlje, kot je določeno v točki 92 smernic.

(213) Švedska je potrdila, da za bioplin in biopropan, za katera je v okviru shem dodeljena podpora, ne veljajo sistem kvot, obveznosti mešanja ali drugi sistemi s podobnim učinkom. (glej uvodno izjavo 16).

(214) Brez posredovanja države bi za bioplin in biopropan veljale enake davčne stopnje kot za enakovredna fosilna plina, tj. zemeljski plin oziroma UNP. Kot je prikazano v preglednicah 1, 2 in 3, bi bila bioplin in biopropan, ki sta namenjena za uporabo kot motorno gorivo ali gorivo za ogrevanje, brez posredovanja države dražja od enakovrednih fosilnih goriv. Komisija meni, da se zato ne bi prodajala v obsegu, ki je potreben za prispevanje k okoljskim ciljem, h katerim sta zavezani shemi.

(215) Švedska je potrdila, da bo v obdobju podaljšanja shem vsako leto posodobila svojo analizo stroškov in Komisiji poslala letno poročilo o spremljanju s posodobljenimi izračuni stroškov. V skladu s svojimi prejšnjimi zavezami je potrdila, da bi se v primeru prekomernega nadomestila ravni pomoči prilagodile v izogib morebitnim prekomernim nadomestilom v prihodnosti (glej uvodno izjavo 43).

(216) Komisija na podlagi tega ugotavlja, da je zadevna pomoč potrebna.

5.3.3.2.2 Ustreznost

(217) V točki 93 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo je navedeno, da Komisija predpostavlja, da je pomoč ustrezna za doseganje ciljev razogljičenja, če so izpolnjeni vsi drugi pogoji za združljivost. Navedeno je tudi, da se glede na obseg in nujnost izziva razogljičenja lahko uporabijo različni instrumenti.

(218) Komisija ugotavlja, da se z oprostitvami davka spodbuja poraba trajnostnega bioplina in biopropana, s tem pa njuna proizvodnja.

(219) Komisija meni, da je pomoč v obliki znižanja davka načeloma ustrezen instrument za spodbujanje porabe energije iz obnovljivih virov, če so izpolnjeni vsi drugi pogoji združljivosti.

5.3.3.2.3 Upravičenost

(220) V točki 95 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo je pojasnjeno, da je mogoče predvideti, da bodo ukrepi za razogljičenje, ki so ciljno usmerjeni v specifične dejavnosti, konkurenčne drugim dejavnostim, za katere se ne zagotavljajo subvencije, povzročili večje izkrivljanje konkurence kot ukrepi, odprti za vse konkurenčne dejavnosti. Zato bi morale države članice navesti razloge za ukrepe, ki ne vključujejo vseh konkurenčnih tehnologij in projektov. Poleg tega morajo države članice redno pregledovati pravila o upravičenosti in vsa z njimi povezana pravila za zagotovitev, da se razlogi, navedeni za utemeljitev bolj omejene upravičenosti, še naprej uporabljajo med celotnim trajanjem posamezne sheme, kot je določeno v točki 97 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo.

(221) Komisija ugotavlja, da so sheme odprte za bioplin in biopropan iz neživilskih virov, ki sta namenjena za uporabo kot motorno gorivo ali gorivo za ogrevanje ter izpolnjujeta trajnostna merila in merila za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz prenovljene direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (glej uvodno izjavo 25).

(222) Komisija ugotavlja tudi, da sheme vključujejo vse tehnologije, ki so trenutno konkurenčne (glej uvodno izjavo 23).

(223) Kot je navedeno v uvodni izjavi 24, so švedski organi potrdili, da bodo redno spremljali razvoj trga ter po potrebi pregledali pravila o upravičenosti in vsa z njimi povezana pravila, da bi zagotovili, da bodo v primeru razvoja novih tehnologij ali pristopov ali razpoložljivosti večje količine podatkov morebitne omejitve upravičenosti še vedno lahko upravičene.

(224) Komisija zato meni, da so zahteve iz oddelka 4.1.3.3 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo glede upravičenosti izpolnjene.

5.3.3.2.4 Sorazmernost (vključno s kumulacijo)

5.3.3.2.4.1 Sorazmernost

(225) V skladu s točko 47 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo se šteje, da je državna pomoč sorazmerna, če je znesek pomoči na upravičenca omejen na najnižji znesek, potreben za izvedbo projekta ali dejavnosti, za katera se dodeli pomoč. V točki 103 navedenih smernic je navedeno, da bi bilo treba pomoč za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov načeloma dodeliti na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb. Vendar je v točki 109 smernic pojasnjeno, da za sheme podpore, namenjene razogljičenju v obliki znižanj davkov ali davkom podobnih dajatev, uporaba konkurenčnega postopka zbiranja ponudb ni obvezna. Vendar je treba tako pomoč načeloma dodeliti enako za vsa upravičena podjetja, ki poslujejo v istem sektorju gospodarske dejavnosti in so v zvezi s cilji ukrepa pomoči v istem ali podobnem dejanskem položaju. Država članica, ki je priglasila pomoč, mora vzpostaviti mehanizem za spremljanje na letni ravni, da se preveri, ali je pomoč še potrebna. V točki 109 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo je določeno, da so znižanja davkov ali dajatev, ki odražajo nujne stroške zagotavljanja energije ali povezanih storitev, izključena iz področja uporabe oddelka 4.1 navedenih smernic.

(226) V točki 110 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo je določeno, da kadar se zaradi znižanja davkov ali davkom podobnih dajatev znižajo ponavljajoči se stroški poslovanja, znesek pomoči ne sme presegati razlike med stroški okolju prijaznega projekta ali dejavnosti in okolju manj prijaznega hipotetičnega scenarija. Kadar bi se lahko z okolju prijaznejšim projektom ali dejavnostjo prihranili stroški ali ustvarili dodatni prihodki, je treba prihranke oziroma dodatne prihodke upoštevati pri ugotavljanju sorazmernosti pomoči.

(227) Švedska je potrdila, da je pomoč v obliki splošnega znižanja davka na voljo vsem podjetjem, ki izpolnjujejo merila za upravičenost (glej uvodno izjavo 40).

(228) Komisija ugotavlja, da shemi ne zajemata znižanj davkov, ki odražajo nujne stroške zagotavljanja energije ali z njo povezanih storitev, temveč davkov, ki se prištejejo stroškom proizvodnje ali nakupa bioplina/biopropana.

(229) Švedska je pojasnila, da se oprostitve davka odobrijo kot nadomestilo za razliko med višjimi stroški trajnostnega bioplina in biopropana iz neživilskih virov ter stroški zemeljskega plina oziroma UNP (glej uvodno izjavo 42). Shemo redno spremljajo švedski organi. Švedska se je zavezala, da bo Komisiji predložila letna poročila o spremljanju in ravni pomoči po potrebi prilagodila, da bi se v prihodnje izognila morebitnim prekomernim nadomestilom (glej uvodno izjavo 43). Poročila o spremljanju temeljijo na podrobnih informacijah, ki jih je švedska agencija za energijo pridobila od davčnih zavezancev v zvezi z bioplinom, proizvedenim na domačem trgu, in uvoženim bioplinom (glej uvodno izjavo 44).

(230) Kot je prikazano v uvodnih izjavah 47 in 54, so švedski organi pojasnili, da znižanja davkov ne presegajo razlike med stroški trajnostnega bioplina in biopropana ter stroški zemeljskega plina.

(231) Komisija ugotavlja, da se pri izračunu upoštevajo vsi glavni stroški. Poleg tega so v izračun vključeni prihodki od prodaje stranskih proizvodov. Vendar je Švedska navedla, da na Švedskem ni sistema potrdil o izvoru za bioplin (glej preglednice 1, 2 in 3).

(232) Nazadnje, v točki 111 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo je navedeno, da morajo države članice pri oblikovanju shem pomoči upoštevati informacije o že prejeti podpori iz dokumentacije o sistemu masne bilance v skladu s členom 30 prenovljene direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov.

(233) Švedska je potrdila, da izpolnjuje zahteve iz člena 30 prenovljene direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov in si trenutno prizadeva za to, da se na Švedskem uvede podatkovna zbirka Unije, na katero se sklicuje navedena direktiva in ki je nadalje opredeljena v revidirani direktivi o spodbujanju energije iz obnovljivih virov (glej uvodno izjavo 67). Komisija ugotavlja, da ta sistem ni bil na voljo niti v času, ko je Švedska zasnovala in priglasila shemi, niti v času, ko je Komisija izvedla to oceno, zato ni bilo mogoče upoštevati informacij iz dokumentacije o sistemu masne bilance. Kljub temu je Švedska pojasnila, da ko bo podatkovna zbirka Unije v celoti delovala in bodo informacije v njej izčrpne, zaradi tega ne bodo potrebne spremembe v zasnovi shem, saj se podpora, dodeljena proizvajalcem bioplina in biopropana v tujini, že upošteva pri spremljanju prek uvoznih cen in s tem pri oceni prekomernega nadomestila. Komisija zato meni, da zahteve iz točke 111 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo ne vplivajo na njeno oceno shem.

(234) Komisija ugotavlja, da so zahteve iz oddelka 4.1.3.5 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo izpolnjene.

5.3.3.2.4.2 Kumulacija

(235) V skladu s točko 56 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo se pomoč lahko dodeli sočasno na podlagi več shem pomoči ali skupaj z *ad hoc* pomočjo ali pomočjo *de minimis* v zvezi z istimi upravičenimi stroški, če skupni znesek pomoči za posamezni projekt ali dejavnost ne vodi do prekomernega nadomestila ali ne presega najvišjega dovoljenega zneska pomoči na podlagi teh smernic. Če država članica dovoli kumulacijo pomoči na podlagi enega ukrepa in pomoči na podlagi drugih ukrepov, mora za vsak ukrep navesti metodo, uporabljeno za zagotovitev izpolnjevanja pogojev iz te točke.

(236) Ker je točka o kumulaciji in oceni morebitnega prekomernega nadomestila skupna obema smernicama, se Komisija sklicuje na svojo oceno v oddelku 5.3.2.2.3.3.2.

(237) Komisija podobno kot v uvodni izjavi 177 ugotavlja, da sta shemi skladni z oddelkom 3.2.1.3.1 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo.

5.3.3.2.4.3 Ugotovitev glede sorazmernosti (vključno s kumulacijo)

(238) Komisija na podlagi ugotovitev iz uvodnih izjav 234 in 237 ugotavlja, da sta shemi sorazmerni.

5.3.3.3 Preglednost

(239) Komisija ugotavlja, da bo Švedska zagotovila skladnost z zahtevami glede preglednosti iz točk 58 do 61 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo. Ustrezni podatki o priglašenem ukrepu bodo objavljeni na švedskem spletišču za preglednost državnih pomoči (glej uvodno izjavo 68).

5.3.3.4 Izogibanje neupravičenim negativnim učinkom na konkurenco in trgovino

(240) V točki 70 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo je pojasnjeno, da bo Komisija ukrepe na podlagi teh smernic odobrila za največ deset let. Kot je navedeno v uvodni izjavi 58, se bosta shemi na podlagi smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo izvajali devet let, tj. od leta 2022 do leta 2030.

(241) V točki 116 smernic o državni pomoči za podnebje varstvo okolja in energijo je pojasnjeno, da pomoč ne sme zgolj povzročiti selitve emisij iz enega sektorja v drugega, ampak mora zagotoviti splošno zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Poleg tega morajo države članice v skladu s točkami 127, 128 in 129 navedenih smernic pojasniti, kako nameravajo preprečiti tveganje, da bi pomoč sčasoma spodbudila ali podaljšala porabo fosilnih goriv in energije.

(242) Komisija ugotavlja, da je splošni cilj shem nadomestiti fosilna goriva s trajnostnimi biomasnimi gorivi. Uporaba trajnostnega bioplina in biopropana namesto zemeljskega plina ali UNP bo prispevala k splošnemu zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

(243) V točki 121 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo je pojasnjeno, da bi se morala pomoč za kritje stroškov, ki so večinoma povezani s poslovanjem, namesto z naložbami, uporabiti samo, kadar država članica dokaže, da se tako zagotovijo okolju prijaznejše odločitve o poslovanju. V točki 122 navedenih smernic je navedeno, da bi morale države članice, kadar je pomoč potrebna predvsem za kritje kratkoročnih stroškov, ki so morda spremenljivi, potrditi, da se bodo proizvodni stroški, na katerih temelji znesek pomoči, spremljali in da bo znesek pomoči vsaj enkrat letno posodobljen. Pomoč mora biti zasnovana tako, da se prepreči kakršno koli neupravičeno izkrivljanje učinkovitega delovanja trgov ter ohranijo učinkovite spodbude za poslovanje in cenovni signali, kot je določeno v točki 123 smernic.

(244) V obravnavanem primeru je pomoč namenjena znižanju stopnje davka, ki se uporablja za trajnostni bioplin in biopropan, da bi postala konkurenčna alternativa enakovrednim fosilnim gorivom za končnega potrošnika (glej uvodno izjavo 42). Zato je cilj pomoči spodbuditi okolju prijaznejše odločanje potrošnikov. Švedski organi so potrdili, da se bodo stroški, na katerih temelji znesek pomoči, spremljali letno in da se bo raven pomoči po potrebi posodobila (glej uvodno izjavo 43).

(245) V točki 130 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo je pojasnjeno, da bo Komisija načeloma štela, da državna pomoč za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, bioplin in biomasna goriva v količinah, ki presegajo zgornje mejne vrednosti, ki določajo njihovo upravičenost za izračun bruto končne porabe energije iz obnovljivih virov v zadevni državi članici v skladu s členom 26 prenovljene direktive o energiji iz obnovljivih virov, verjetno ne bo imela pozitivnih učinkov, ki bi lahko presegali negativne učinke ukrepa.

(246) Kot je podrobno opisano v uvodni izjavi 20, se v okviru shem podpora ne odobri za biomasna goriva iz poljščin, ki se uporabljajo za živila in krmo.

(247) V točki 132 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo je navedeno, da bi morale države članice za sheme, ki koristijo posebno omejenemu številu upravičencev ali upravičencu, ki je prvotni akter, dokazati, da predlagani ukrep ne bo povzročil izkrivljanja konkurence, na primer s povečanjem tržne moči.

(248) Ker je pomoč dodeljena v obliki splošne oprostitve davka za trajnostni bioplin in biopropan, Komisija ugotavlja, da ni verjetno, da bo koristila posebej omejenemu številu upravičencev. Komisija ugotavlja, da je leta 2018 16 družb, ki so imele koristi od sheme za motorno gorivo, predložilo podatke za poročila o spremljanju bioplina, namenjenega za uporabo kot motorno gorivo (glej uvodno izjavo 47).

(249) Zato Komisija ugotavlja, da so ustrezne zahteve iz oddelka 4.1.4 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo izpolnjene.

5.3.3.5 Primerjava pozitivnih in negativnih učinkov pomoči

(250) V točki 134 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo je navedeno, da bo Komisija, če so vsi drugi pogoji za združljivost izpolnjeni, običajno ugotovila, da je ravnovesje za ukrepe za razogljičenje pozitivno (tj. pozitivni učinki presegajo izkrivljanja notranjega trga) v smislu njihovega prispevka k doseganju energetskih in podnebnih ciljev Unije, če ni očitnih znakov neupoštevanja načela, da se ne škoduje bistveno.

(251) Komisija ugotavlja, da bosta shemi prispevali k doseganju energetskih in podnebnih ciljev Švedske in EU ter da bodo podprta biomasna goriva izpolnjevala trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov iz prenovljene direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov. Komisija očitnih znakov neupoštevanja načela, da se ne škoduje bistveno, ni našla.

(252) Na podlagi navedenega ugotavlja, da pozitivni učinki shem prevladajo nad negativnimi učinki na notranji trg.

5.3.3.6 Podjetja v težavah in v postopku izterjave

(253) Kot je navedeno v uvodni izjavi 69, je Švedska potrdila, da neposredni upravičenec, da bi bil upravičen do pomoči, ne sme biti naslovnik neporavnanega naloga za vračilo na podlagi predhodnega sklepa Komisije, s katerim je bila pomoč razglašena za nezakonito in nezdružljivo z notranjim trgom, ali podjetje v težavah.

(254) Komisija na podlagi navedenega ugotavlja, da sta shemi skladni s točkama 14 in 15 smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo.

5.3.3.7 Ugotovitev glede združljivosti pomoči

(255) Komisija ugotavlja, da pomoč pospešuje razvoj gospodarske dejavnosti in ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi. Zato meni, da je pomoč združljiva z notranjim trgom na podlagi člena 107(3), točka (c), PDEU in ustreznih določb smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo.

6. SKLEPNE UGOTOVITVE

(256) Komisija ugotavlja, da Švedska shemi izvaja nezakonito in s tem krši člen 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije. Vendar ugotavlja, da je ukrep združljiv z notranjim trgom na podlagi člena 107(3), točka (c). Pogodbe ob upoštevanju ustreznih določb smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ter smernic o državni pomoči za podnebje, varstvo okolja in energijo –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Shemi pomoči v obliki oprostitve davka za bioplin in biopropan, namenjena za uporabo kot motorno gorivo ali za proizvodnjo toplote, ki ju Švedska izvaja v skladu s švedskim zakonom (1994:1776) o trošarinah na energijo, sta združljivi z notranjim trgom v smislu člena 107(3), točka (c), Pogodbe o delovanju Evropske unije.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Kraljevino Švedsko.

V Bruslju, 23. oktobra 2024

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
izvršna podpredsednica